1830

PLUTARCHI
THEMISTOCLES.

EX CODICE PARISINO RECENSUIT ET INTEGRA LECTIONIS VARIETATE ET BREVI ANNOTATIONE CRITICA

INSTRUXIT

CAROLUS SINTENIS

SERVESTANUS.

LIPSIAE

SUMPTIBUS LIBRARIAE HAHNIANAE.

MDCCCXXIX.

VIRO ERUDITISSIMO

CAROL. GUIL. KRUEGERO

PHILOS. DR. GYMNAS. IOACH. BEROL. PROF.

PRAECEPTORI DILECTISSIMO

HOC SUORUM STUDIORUM TIROCINIUM

D. D. D.

E D I T O R.

PRAEFATIO.

In adornanda hac editione quas rationes secutus sim, ne quis maius quippiam quam aut vires ferebant aut per propositum meum licebat exspectet, paucis mihi exponendum est. Quae plures me per annos non intermissa occuparunt Plutarchi studia, cum docuissent, quantum pristini nitoris optimo scriptori detraxisset temporis iniuria, operae pretium me facturum esse intellexi, si quantum possem opera mea ei succurrerem. Etsi enim novissimis temporibus non defuere, qui in Plutarcho et emendando et explicando operam ponerent suam: tam larga tamen restat materies, ut non actum agere videatur, qui etiam post illorum virorum curas ad hunc scriptorem accedat. Nam qui nostra memoria primus in Germania Chaeronensis scripta edidit, *Reiskius*, is, cum iustam scriptoris recensionem instituere non liceret, in eo fere acquievit, ut quem Britannicus editor *Bryanus* conformasset textum cum Iuntina Aldinaque editionibus conferret, mendas, quibus scatet, elueret, ubi corruptelam deprehendisse sibi videretur, notaret suisque sanare studeret coniecturis, denique ut dictionum loco-

rumve obscuriorum sententias breviter declararet. Annotationes Stephani, Cruserii, Xylandri, Palmerii reddidit integras, additis Bryani Solanique observationibus. Librorum ope manuscriptorum carebat.

Iam hac ratione quid effectum sit, si meam expostulas sententiam, dubitans fero ac subtimidus; bene enim novi multa eaque plane diversa de Reiskio circumferri iudicia. Quae componere non meum est: Plutarcho quid mea sententia Reiskii opera profuerit breviter exponam. Atque illud quidem concedi puto ab omnibus, sagacitatis acuminisque tantum fuisse in Reiskio, quantum qui possederint reperiri paucissimos; accedebat graecae linguae peritia et usus maximus, quem nemo mirabitur in tot scriptorum editore. His instructus dotibus si Reiskius plus temporis *) in scriptores, quorum editiones pararet, impendere aut voluisset aut potuisset, plane non est dubium, quin summi critici laudem sibi fuisset paraturus. Cum vero festinanter haec agitare soleret, non mirum, quod multa istius festinationis reperiuntur vestigia. Cadit hoc maxime in Plutarchi editionem. Nam quae huic additae leguntur observationes, earum haud paucae ita sunt comparatae, ut nemini nisi qui obiter Plutarchi verba spectaret in

*) Verissime *Schaeferus* in Appar. ad Dem. III. p. 542.: — — „*Haec quoque Reiskius egregie, utque intelligas virum summum, quoties non festinaret vel maxime abstrusa Graecae syntaxis idiomata aliquanto melius, quam tot eius cavillatores enucleare potuisse.*“

mentem venire potuerint; accedit quod novandi quadam cupiditate ductus etiam quae maxime sana et incorrupta sunt tentavit. Nihilominus vero tot loci obscuri ab eo sunt collustrati, tot corrupti investigati sagaciter et emendati egregie, ut permagna eius de Plutarcho habenda sint merita, nec dubitandum sit, quin plurimis locis genuinam scripturam restituerit. Ceterum in vett. edd. lectionibus afferendis non nimia ei fides est habenda.

Nec maior Tubingensi editori *Huttenio*, de cuius opera non est quod multis exponam. Integrum is repetiit Reiskii exemplar, et ita quidem, ut etiam quae aperte falso ab illo correcta audacterque immutata essent bona fide in textum reciperet.

Post hos constat Plutarchi vitarum editionem paravisse *Adamantium Coraem*, virum de literis graecis immortaliter meritum. Is etsi Parisiis vivens facili opera bibliothecam, in qua conditi latent aliquot Plutarchi codices, adire poterat, neglecto hoc negotio nova adiumenta ad emendationem scriptoris adhibuit nulla. Tanto plus suo ipsius praestitit ingenio. Nam in coniiciendo admodum felix, dici non potest, quot locos egregie sanaverit; alios non paucos, qua est graecae linguae et totius antiquitatis peritia, et vindicavit optime et explicavit egregie. Sunt tamen quae ego in huius viri editione vituperem. Primum, quod multa citra necessitatem et ipse novavit et ab

PRAEFATIO.

In adornanda hac editione quas rationes secutus sim, ne quis maius quippiam quam aut vires ferebant aut per propositum meum licebat exspectet, paucis mihi exponendum est. Quae plures me per annos non intermissa occuparunt Plutarchi studia, cum docuissent, quantum pristini nitoris optimo scriptori detraxisset temporis iniuria, operae pretium me facturum esse intellexi, si quantum possem opera mea ei succurrerem. Etsi enim novissimis temporibus non defuere, qui in Plutarcho et emendando et explicando operam ponerent suam: tam larga tamen restat materies, ut non actum agere videatur, qui etiam post illorum virorum curas ad hunc scriptorem accedat. Nam qui nostra memoria primus in Germania Chaeronensis scripta edidit, *Reiskius*, is, cum iustam scriptoris recensionem instituere non liceret, in eo fere acquievit, ut quem Britannicus editor *Bryanus* conformasset textum cum Iuntina Aldinaque editionibus conferret, mendas, quibus scatet, elueret, ubi corruptelam deprehendisse sibi videretur, notaret suisque sanare studeret coniecturis, denique ut dictionum loco-

rumve obscuriorum sententias breviter declararet. Annotationes Stephani, Cruserii, Xylandri, Palmerii reddidit integras, additis Bryani Solanique observationibus. Librorum ope manuscriptorum carebat.

Iam hac ratione quid effectum sit, si meam expostulas sententiam, dubitans fero ac subtimidus; bene enim novi multa eaque plane diversa de Reiskio circumferri iudicia. Quae componere non meum est: Plutarcho quid mea sententia Reiskii opera profuerit breviter exponam. Atque illud quidem concedi puto ab omnibus, sagacitatis acuminisque tantum fuisse in Reiskio, quantum qui possederint reperiri paucissimos; accedebat graecae linguae peritia et usus maximus, quem nemo mirabitur in tot scriptorum editore. His instructus dotibus si Reiskius plus temporis *) in scriptores, quorum editiones pararet, impendere aut voluisset aut potuisset, plane non est dubium, quin summi critici laudem sibi fuisset paraturus. Cum vero festinanter haec agitare soleret, non mirum, quod multa istius festinationis reperiuntur vestigia. Cadit hoc maxime in Plutarchi editionem. Nam quae huic additae leguntur observationes, earum haud paucae ita sunt comparatae, ut nemini nisi qui obiter Plutarchi verba spectaret in

*) Verissime *Schaeferus* in Appar. ad Dem. III. p. 542.: — — „*Haec quoque Reiskius egregie, utque intelligas virum summum, quoties non festinaret vel maxime abstrusa Graecae syntaxis idiomata aliquanto melius, quam tot eius cavillatores enucleare potuisse.*“

mentem venire potuerint; accedit quod novandi quadam cupiditate ductus etiam quae maxime sana et incorrupta sunt tentavit. Nihilominus vero tot loci obscuri ab eo sunt collustrati, tot corrupti investigati sagaciter et emendati egregie, ut permagna eius de Plutarcho habenda sint merita, nec dubitandum sit, quin plurimis locis genuinam scripturam restituerit. Ceterum in vett. edd. lectionibus afferendis non nimia ei fides est habenda.

Nec maior Tubingensi editori *Huttenio*, de cuius opera non est quod multis exponam. Integrum is repetiit Reiskii exemplar, et ita quidem, ut etiam quae aperte falso ab illo correcta audacterque immutata essent bona fide in textum reciperet.

Post hos constat Plutarchi vitarum editionem paravisse *Adamantium Coraem*, virum de literis graecis immortaliter meritum. Is etsi Parisiis vivens facili opera bibliothecam, in qua conditi latent aliquot Plutarchi codices, adire poterat, neglecto hoc negotio nova adiumenta ad emendationem scriptoris adhibuit nulla. Tanto plus suo ipsius praestitit ingenio. Nam in coniiciendo admodum felix, dici non potest, quot locos egregie sanaverit; alios non paucos, qua est graecae linguae et totius antiquitatis peritia, et vindicavit optime et explicavit egregie. Sunt tamen quae ego in huius viri editione vituperem. Primum, quod multa citra necessitatem et ipse novavit et ab

aliis novata servavit; deinde, quod parum sollicitus de unius cuiusque lectionis auctoritate diversorum miscuit lectiones librorum idemque omnibus praeponens signum lectionibus effecit, ut nescias bonisne aliqua lectio commendetur libris, an vero non satis spectata sit eius auctoritas. Multas praeterea lectiones plane neglexit. Haec tamen editionis consilio fortasse excusantur.

Post Coraem vitarum editionem curavit *Schaeferus*, vir graece doctissimus. Ex tribus, quas instituit, editionibus emendatissima est novissima, quae prodiit apud Teubnerum. De editione ipsa cum in omnium manibus sit non est quod addam, neque opus ut Schaeferi de Plutarcho merita multis praedicem, quoniam de his quoque satis constat. Pauca de ea re adiiciam infra.

His expositis iam quo consilio ego hanc vitam ediderim mihi explicandum est.

Quum propter magnas ac multiplices virtutes unus omnium maxime dignus videretur Plutarchus, cuius lectione pueri ac iuvenes in scholis imbuerentur, nec exstare viderem editionem quae et parvo parabilis esset pretio et verba exhiberet paulo quam vulgo feruntur emendatiora, gratum me non paucis facturum esse arbitrabar, si seorsim edendam curarem aliquam ex eius vitis. Elegi autem Themistoclis vitam tribus

potissimum de causis: primum quod magno studio et insigni quadam arte ab auctore conscripta est; deinde quod ad intelligendum facilior ac minus quam reliquae corrupta est. Tertium quod me movit in eo est positum, quod neminem fere ex tota antiquitate magis dignum putarem, cuius vita ab omnibus accurate cognosceretur, quam Themistoclem. Cuius virtutes non est quod quis praedicare velit post egregium Thucydidis encomium, quod integrum apponendum censui: *ἦν γὰρ*, inquit libr. I. c. 138., *ὁ Θεμιστοκλῆς, βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας, καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον ἑτέρου ἄξιος θαυμάσαι· οἰκείᾳ γὰρ ξυνέσει καὶ οὔτε προμαθὼν ἐς αὐτὴν οὐδὲν οὔτε ἐπιμαθὼν, τῶν τε παραχρῆμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλεῖστον τοῦ γενησομένου ἄριστος εἰκαστής· καὶ ἃ μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι, καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε, ὧν δὲ ἄπειρος εἴη, κρῖναι ἱκανῶς οὐκ ἀπήλλακτο· τό τε ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔτι προεώρα μάλιστα· καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν, φύσεως μὲν δυνάμει μελέτης δὲ βραχύτητι κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο.*

Coepto autem huius vitae edendae consilio nihil mihi antiquius habendum esse intellexi, quam diligenter comparare editiones veteres, Iuntinam maxime atque Aldinam, quaeque cum ea fere consentiunt, Basileenses. Quod negotium cum ab omnibus editori-

rumve obscuriorum sententias breviter declararet. Annotationes Stephani, Cruserii, Xylandri, Palmerii reddidit integras, additis Bryani Solanique observationibus. Librorum ope manuscriptorum carebat.

Iam hac ratione quid effectum sit, si meam expostulas sententiam, dubitans fero ac subtimidus; bene enim novi multa eaque plane diversa de Reiskio circumferri iudicia. Quae componere non meum est: Plutarcho quid mea sententia Reiskii opera profuerit breviter exponam. Atque illud quidem concedi puto ab omnibus, sagacitatis acuminisque tantum fuisse in Reiskio, quantum qui possederint reperiri paucissimos; accedebat graecae linguae peritia et usus maximus, quem nemo mirabitur in tot scriptorum editore. His instructus dotibus si Reiskius plus temporis *) in scriptores, quorum editiones pararet, impendere aut voluisset aut potuisset, plane non est dubium, quin summi critici laudem sibi fuisset paraturus. Cum vero festinanter haec agitare soleret, non mirum, quod multa istius festinationis reperiuntur vestigia. Cadit hoc maxime in Plutarchi editionem. Nam quae huic additae leguntur observationes, earum haud paucae ita sunt comparatae, ut nemini nisi qui obiter Plutarchi verba spectaret in

*) Verissime *Schaeferus* in Appar. ad Dem. III. p. 542.: — — „*Haec quoque Reiskius egregie, utque intelligas virum summum, quoties non festinaret vel maxime abstrusa Graecae syntaxis idiomata aliquanto melius, quam tot eius cavillatores enucleare potuisse.*“

mentem venire potuerint; accedit quod novandi quadam cupiditate ductus etiam quae maxime sana et incorrupta sunt tentavit. Nihilominus vero tot loci obscuri ab eo sunt collustrati, tot corrupti investigati sagaciter et emendati egregie, ut permagna eius de Plutarcho habenda sint merita, nec dubitandum sit, quin plurimis locis genuinam scripturam restituerit. Ceterum in vett. edd. lectionibus afferendis non nimia ei fides est habenda.

Nec maior Tubingensi editori *Huttenio*, de cuius opera non est quod multis exponam. Integrum is repetiit Reiskii exemplar, et ita quidem, ut etiam quae aperte falso ab illo correcta audacterque immutata essent bona fide in textum reciperet.

Post hos constat Plutarchi vitarum editionem paravisse *Adamantium Coraem*, virum de literis graecis immortaliter meritum. Is etsi Parisiis vivens facili opera bibliothecam, in qua conditi latent aliquot Plutarchi codices, adire poterat, neglecto hoc negotio nova adiumenta ad emendationem scriptoris adhibuit nulla. Tanto plus suo ipsius praestitit ingenio. Nam in coniiciendo admodum felix, dici non potest, quot locos egregie sanaverit; alios non paucos, qua est graecae linguae et totius antiquitatis peritia, et vindicavit optime et explicavit egregie. Sunt tamen quae ego in huius viri editione vituperem. Primum, quod multa citra necessitatem et ipse novavit et ab

aliis novata servavit; deinde, quod parum sollicitus de unius cuiusque lectionis auctoritate diversorum miscuit lectiones librorum idemque omnibus praeponens signum lectionibus effecit, ut nescias bonisne aliqua lectio commendetur libris, an vero non satis spectata sit eius auctoritas. Multas praeterea lectiones plane neglexit. Haec tamen editionis consilio fortasse excusantur.

Post Coraem vitarum editionem curavit *Schaeferus*, vir graece doctissimus. Ex tribus, quas instituit, editionibus emendatissima est novissima, quae *prodiit* apud Teubnerum. De editione ipsa cum in omnium manibus sit non est quod addam, neque opus ut Schaeferi de Plutarcho merita multis praedicem, quoniam de his quoque satis constat. Pauca de ea re adiiciam infra.

His expositis iam quo consilio ego hanc vitam ediderim mihi explicandum est.

Quum propter magnas ac multiplices virtutes unus omnium maxime dignus videretur Plutarchus, cuius lectione pueri ac iuvenes in scholis imbuerentur, nec exstare viderem editionem quae et parvo parabilis esset pretio et verba exhiberet paulo quam vulgo feruntur emendatiora, gratum me non paucis facturum esse arbitrabar, si seorsim edendam curarem aliquam ex eius vitis. Elegi autem Themistoclis vitam tribus

potissimum de causis: primum quod magno studio et insigni quadam arte ab auctore conscripta est; deinde quod ad intelligendum facilior ac minus quam reliquae corrupta est. Tertium quod me movit in eo est positum, quod neminem fere ex tota antiquitate magis dignum putarem, cuius vita ab omnibus accurate cognosceretur, quam Themistoclem. Cuius virtutes non est quod quis praedicare velit post egregium Thucydidis encomium, quod integrum apponendum censui: *ἦν γὰρ*, inquit libr. I. c. 138., *ὁ Θεμιστοκλῆς, βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας, καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον ἑτέρου ἄξιος θαυμάσαι· οἰκείᾳ γὰρ ξυνέσει καὶ οὔτε προμαθὼν ἐς αὐτὴν οὐδὲν οὔτε ἐπιμαθών, τῶν τε παραχρῆμα δι᾽ ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλεῖστον τοῦ γενησομένου ἄριστος εἰκαστής· καὶ ἃ μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι, καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε, ὧν δὲ ἄπειρος εἴη, κρῖναι ἱκανῶς οὐκ ἀπήλλακτο· τό τε ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔτι προεώρα μάλιστα· καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν, φύσεως μὲν δυνάμει μελέτης δὲ βραχύτητι κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο.*

Coepto autem huius vitae edendae consilio nihil mihi antiquius habendum esse intellexi, quam diligenter comparare editiones veteres, Iuntinam maxime atque Aldinam, quaeque cum ea fere consentiunt, Basileenses. Quod negotium cum ab omnibus editori-

bus hucusque esset neglectum, aut certe non ita institutum, uti debebat, non mirum quod in meo variantium indice lectionum et plures reperiuntur enotatae varietates et vero non paucis in locis paulo aliae quam quae in illis libris legi vulgo narrantur. Quare monitos volo lectores, ut sicubi alias a me indicatas videant lectiones, quam quae ab Reiskio vel Huttenio afferuntur, mihi potius fidem habeant, qui omnem operam in eam rem impenderim, quam illis, qui obiter tantum illas editiones inspexerunt. Atque hoc ipsum in causa fuit, quod saepe etiam quae aut falsa aut nullius esse viderentur pretii annotare non aspernatus sum.

Criticum apparatum, quem dicunt, addidi integrum, quo statim appareret, qua quaeque lectio nitatur auctoritate. Intermitti hoc nullo modo potuit, quoniam superiores editores tanta negligentia in ea provincia versati erant, ut plurimis in locis incertum esset, qua auctoritate verba constituta essent.

Haec tamen cum verendum mihi sit, ne inanis iactationis speciem prae se ferant, afferam aliquot exempla, quibus conprobem non satis accurate vett. editt. a prioribus collatas esse editoribus.

Cap. II. vulg. legitur ἢ πρὸς ἡδονήν τινα — ibi Reisk. et Hutt. annotant, τινα omitti in Bodleianis et Iunt.: addenda vero erat etiam Aldinae auctoritas,

in qua et ipsa pronomen deest. — Mox in eodem capite vulg. legitur *ἅτε τῇ φύσει καθ' αὐτὴν χρώμενος*: iidem notant, *ἅτε* deesse in Bodleianis et Iunt.: deest vero etiam in Aldina. — Cap. IV. extr. leguntur haec: *μετὰ τὴν τῶν νεῶν ἧτταν*: Reisk. annot.: „ita restitui e Iunt. et Ald., vulgatis deest *τῶν*." Quod repetens Hutten., „ita, inquit, dedit R. e Iunt. et Ald. Vulg. deest *τῶν*." Hoc vero falsum est, nam articulus in nulla edit. omittitur. — Cap. VII. non observatum est, *μάλιστα* etiam in Ald. deesse. — Cap. X. indicandum erat, etiam in Ald. pro *προτιθεμένους* legi *προςτιθ.* — Cap. XI. *ὁ μὲν Θεμιστ. ἀνῆγεν* — non annotarunt interpretes particulam ab Ald. quoque repudiari. — Cap. XVII. *ὅλην τὴν ἡμέραν* — articulum in Ald. omissum esse indicandum erat, quod idem in simili re faciendum erat Cap. XXIII. in verbis *καὶ τὴν κοινωνίαν ἀπείπατο*, nam ibi Ald. quoque artic. non agnoscit. — Cap. XXIII. nemo notavit pro vulgata *Ἀλκμαίωνος* in Iunt. legi *Ἀλκμέωνος*, opinor quod vitiosam habuerunt. Ego vero genuinam habeo, praesertim cum eodem ducat cod. Paris. lectio. Elmslei. ad Eurip. Bacch. v. 337. —: „Certum est Atticos dixisse *Ἀλκμέωνα*. Timocles ap. Athenaeum p. 223. *ὁ νοσῶν δὲ μανικῶς Ἀλκμέων ἐσκέψατο.* Vulgo quidem *Ἀλκμαίων*, quod mediam corripere apud comicum vix credam. Sed controversiam dirimit Marmor Sandvicense apud Taylorum, in quo totidem literis legitur: *ΑΛΚΜΕΩΝΙΔΗΣ*

ΘΡΑΣΥΜ[*ΑΧΟ*] *ΑΘΗΝΑΙΟΣ*." Demostheni Or. Midian. p. 561. 16. R. formam Ἀλκμεωνιδῶν ex melioribus libris restituit G. Dindorfius, quem vid. Praef. p. IX. cl. Schaef. Appar. ad Demosth. T. III. p. 431. adde Schol. Thucyd. II. c. 102. — Cap. XXVII. non monitum est, art. τὸ ante τιμᾶν etiam ab Ald. abesse. — Ibidem mox falso traditur in Ald. exstare πλείονες τῶν νῦν βασιλέων: ego vero aio et testor in Aldina illa quidem, qua ego usus sum, legi βασιλέα. — Cap. XXXI. in verbis ἀποστεῖλαι τὴν κόρην εἰς τὰς Ἀθήνας nemo indicavit, artic. τὴν in edd. vett. i. e. in Iunt. Ald. et Basil. (*has enim ubique intelligo ubi edd. vett. memoro* *)) omissum esse.

Haec quidem sufficiant: plura in notis tacite correxi. Iam vero afferendi mihi sunt aliquot loci, in quibus non poteris non editorum mirari incuriam, quorum alter alterius vitia propagaverit, eaque interdum tam aperta, ut mirum debeat videri, nondum coniecturis, si vetustiorem editionem consulere non

---

*) Ceterum reliqua, quibus usus sum, signa et scripturae compendia hac significatione posui: *Par.* significat codicem Parisinum, *Bodl.* 1. 2. 3. codices Bodleianos a Bryano collatos; *Vulc.* lectiones a Iacob. Vulcobio margini Aldinae adscriptas: additae sunt ad calcem edit. Francofurt.; *Anon.* lectiones ibidem additae et littera A. (anonymae) notatae. *Iunt. Ald. Basil.* significant editiones Iuntinam, Aldinam, Basileenses.

liceret, esse sanata. Ex quo genere est illud, quod legitur Cap. II. extr. ἃ δὲ τούτων ἐξαρτῶσιν ἔνιοι διηγήματα πλάττοντες, ἀποκήρυξιν μὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, θάνατον δὲ τῆς μητρὸς ἑκούσιον, ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς ἀτιμίᾳ περιλύπου γενομένης, δοκεῖ κατεψεῦσθαι: quis est, cui non mira et inepta videantur vv. ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς ἀτιμίᾳ? ego olim πατρὸς ex coniectura mutabam in παιδὸς, mox vidi me nihil unquam coniecisse verius, nam πατρὸς nihil est nisi vitium typographicum: et tamen migravit turpe hoc vitium ex Huttenii per Corais ac tres Schaeferi editiones. — Cap. XII. extr. ἐφάνη — τριήρης αὐτόμολος, ἧς ἐναυάρχει Παναίτιος, ἀπαγγέλλουσα τὴν κύκλωσιν — apud Hutten. male excidit articulus, unde factum, ut etiam in Corais et Schaeferi editionibus desideretur. — Cap. XX. τῶν δ' Ἀθηναίων Ἀριστείδῃ μόνῳ φράσαι κελευόντων, κἂν ἐκεῖνος δοκιμάσῃ περαίνειν, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς ἔφρασε τῷ Ἀριστείδῃ τὸ νεώριον ἐμπρῆσαι διανοεῖσθαι τῶν Ἑλλήνων — pro aoristo ἔφρασε in Bryani editione errore nescio quo, qui pridem corrigi debebat, legitur ἔφραζε, quae lectio perperam propagata est per omnes reliquas editiones. — Eiusdem Bryani culpa accidit quod c. XXVI. editur: πλὴν τοῦ ξένου Νικογένους, ὃς Αἰολέων πλείστην οὐσίαν ἐκέκτητο καὶ τοῖς ἄνω δυνατοῖς γνώριμος ὑπῆρξε: mirae ibi turbae; Reiskius, „ὑπῆρξε, inquit, deest Iuntinae:" hoc totidem verbis repetiit Huttenius. Coraes intelligens

aoristo praestare imperfectum, annotat: „ἴσως γρ. ὑπῆρχε." Vera est haec coniectura, si quidem imperfectum in omnibus est editionibus Bryanea antiquioribus. Noli enim credere in Iunt. deesse.

Tot vitiis, unam hanc vitam esse refertam, quis est qui non succenseat? — Sponte autem intelligitur, nihil horum in Schaeferum esse disputatum: ab eius enim alienum erat consilio novam condere recensionem. Verum sic quoque maxima eius sunt merita de Plutarcho: saepe locos qui omnem hucusque emendationem eluserant leni mutatione egregie restituit; saepius nihil nisi distinctionem mutans nulla opus esse mutatione ostendit. Quare dici non potest quantum eius opera sit effectum, maxime inde a voluminis primi parte posteriore — nam prima pars multo minus emendata est —; ego quidem in interpunctione ponenda paucis locis exceptis totus eum secutus sum.

Post comparatas vett. edd. contuli *Amioti* versionem gallicam, cuius duae apud me sunt editiones: prior prodiit Parisiis a. MDLXXXVII., altera MDXCIII.; quas quoniam interdum a se discedunt distinxi ita, ut illam litera *a*, hanc significarem litera *b*. Maxima autem Amioti apud me est auctoritas, cum propterea, quod bonis aliquot codicibus Venetis et Romanis est usus, ut testatur in praefatione, tum quod ipse ingenio et doctrina plurimum valebat, ita ut

Tanaq. Fabro *) iudice interpretum Plutarchi quotquot unquam fuerunt habendus sit doctissimus. Quantum subsidii ex eius versione percipi possit, ostendere aliquando conabor in Quaestionibus meis Plutarcheis.

De editionum veterum indole, pretio etsi dicere constitutum erat, quibus brevem textus Plutarchei addituri eramus historiam, tamen cum alia supersint, hic omittenda duximus. De his aliquando aptiorem nanciscemur dicendi locum.

Verba scriptoris studui paulo dare emendatiora, maxime codicem Parisinum, de quo statim dicetur, et edd. vett. secutus. His enim ubi aliquam lectionem viderem commendari, quae etiam sensui melius videretur convenire, non dubitavi recipere, ipsius Reiskii in ea re consilium secutus. Qua re hoc certe effectum est, ut constet, qua auctoritate quaeque lectio stabilita sit. Secus est in vulgata, ubi nescis, Stephanine coniectura an librorum auctoritate verba sint constituta. Quae res quoniam gravissima est, velim tractetur aliquando a viro qui me et doctior et librorum subsidio sit instructior: interim videantur verissimae Reiskii observationes in Praef. ad Plut. Vol. I. p. XXVIII. seqq.

*) v. Fabri notae in Lucian. Timon. T. I. p. 491. ed. Bip.

Vulgatam dixi *Stephani* lectionem, secutus editionem Francofurtanam a. MDCXX.

Ad codicem Parisinum autem quod attinet, debeo eius lectiones egregiae ac plane singulari *Baehrii*, professoris Heidelbergensis, humanitati ac benevolentiae. Is cum eum adiissem petens, ut lectiones codicis Palatini, qui Heidelbergae asservatur, ad hanc vitam mecum communicaret, huius quidem codicis a se nondum factam esse respondit collationem, pollicitus tamen est meam in gratiam instituere. Interim benevole mihi transmisit lectiones codicis Parisini, quem ipse Parisiis contulerat. Cuius codicis hanc Vir doctissimus fecit descriptionem in Praef. ad Alcibiad. p. VI. seq.: „Parisinorum princeps, quem litera A insignivi, antiquissimus ille idemque omnium procul dubio probatissimus, membranaceus, Nro. 1671., forma maxima, Mediceus olim, anno 1296 exaratus esse fertur. Ita enim in primo codicis folio scriptum invenio, sed, uti credibile, ab alia certe manu, quam quae ipsum codicem exaravit. A monacho quodam scriptum esse ex iis suspicor, quae in fine eiusdem ipsius legimus adscripta: *ἐγράφη κατὰ τὸν ἰούλιον μῆνα τοῦ ἰνδικτιῶνος δ* (vel *ιδ?*) *τῆς νῦν τρεχούσης λύσεως θεοῦ τῆς ἄγαν εὐδόξου καὶ παναφήμου εὐφημίας — εὔχεσθέ μὲ ἀδελφοί μου διὰ τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων ἀμήν.* Quae deinceps sequuntur, ita sunt erasa planeque evanida, ut vix unquam

legi queant. Initium tamen tale fuisse videtur: *θεὸς φίλος*. Est autem satis belle scriptus iste codex, paucis scripturae vitiis atque correcturis laborat, in plerisque locis probas affert lectiones, ubi reliqui libri magnopere inter se variant. Complectitur ille — nam valde spissus est liber — non solum Vitas Plutarchi, sed etiam Moralia. In conferendis Moralibus iam quidem ante me Wyttenbachius usus fuerat, cuius haec sunt verba in Praefat. Opp. Plutarchi p. LXX sq.: „In quo (sc. codice) describendo et omnino in Plutarcho emendando aliquid operae collocatum fuisse a Maximo Planude, non abhorret a verisimilitudine: quandoquidem eadem, quae reliqua scripsit, manus hanc notulam adiecit in Consolat. ad Apoll. p. 113. D. *εἰ δὴ ὁ τῆς ζωῆς κ. τ. λ.* adscripta in margine est correctio haec, *οὕτως οἶμαι δεῖν γράφεσθαι, Εἰ δὲ ὁ τῆς ζωῆς κ. τ. λ.* nec enim necesse est totum exscribere locum. Eadem verba exstant in codicibus Veneto et Vossiano, qui ex XV sunt saeculo: sed in codice Parisino E. [ap. Baehr. significatur littera B.], qui haud multo post codicem A scriptus est, additur nomen et auctoritas Maximi Planudis, ita — *καθὼς Μάξιμος ὁ Πλανούδης οὕτως οἴεται δεῖν γράφεσθαι* — — ". Vitas Plutarcheas omnes continet, sed alio quam quo vulgo feruntur ordine; Galbae praeterea atque Othonis Vita plane desideratur." Eodem hoc codice usus est *Claviger* ut testatur in appen-

dice ad Vol. III. versionis gallicae, ubi plura, si bene memini, de hoc codice sunt disputata.

In codice Monacensi haec vita deest, quod valde dolendum est, quoniam bonitate ceteros libros superat. Debeo eius lectiones *Goellero*, *Viro Clarissimo*, qui integram collationem mecum communicavit. Quare non possum quin insignem eius erga me humanitatem ac benevolentiam hoc loco gratus commemorem.

Restat ut de aliquot locis agam, in quibus a priorum interpretum iudicio discedendum putavi: dicam autem de paucis tantum, ne haec in maiorem molem excrescant, reliquos in maiore editione, quam paro, pertractabo.

C. II. *καὶ τοὐναντίον εἰσὶν οἱ λέγοντες, ὅτι τὰ κοινὰ πράττειν ἀποτρέπων αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐπεδείκνυε πρὸς τῇ θαλάττῃ τὰς παλαιὰς τριήρεις ἐῤῥιμμένας καὶ παρεωραμένας* — Reisk. post *ὅτι* addidit artic. *τοῦ*, quem receperunt Coraes et Schaef.: ego ut non necessarium omisi. Ac ne quis mihi obiiciat verissimum Hermanni praeceptum (ad Viger. p. 702. sq.): omissionem articuli cum infinitivo praepositioni iuncto ne graecum quidem esse, sciat aliter hunc locum esse explicandum. Nimirum infinitivus *πράττειν* pendet a notione prohibendi, quae inest in voc. *ἀποτρέπειν*, ut iam eadem ratione construatur qua *κωλύειν*, *εἴργειν*, alia: vid. Xenoph. Memor. IV. 7. 5. *τὸ δὲ μέχρι*

τούτου ἀστρονομίαν μανθάνειν — ἰσχυρῶς ἀπέτρεπεν: mox ibid. §. 6. ὅλως δὲ τῶν οὐρανίων, ᾗ ἕκαστα ὁ θεὸς μηχανᾶται, φροντιστὴν γίγνεσθαι ἀπέτρεπεν: cf. Plut. Alcibiad. c. IV. ἀποκλειόμενος ὑπὸ τῶν πρὸς χάριν ἐξομιλούντων εἰςακοῦσαι τοῦ νουθετοῦντος, qui locus eadem ratione explicandus est, recteque annotavit Baehrius, vir doctissimus, non opus esse articulo; vid. Demosth. de male gest. legat. p. 349. 5. R. ἐξέκλειον λόγου τυγχάνειν τοὺς ἄλλους, ubi Reisk. maluit τοῦ λόγου, ut articulus ad infinitivum referretur, iure improbante Schaefero.

Huic adiiciendum video locum cap. VIII. extr. ubi pariter artic. ab editoribus additum delevi. Verba haec sunt: Δείκνυται δὲ τῆς ἀκτῆς τόπος — ἐν ᾧ τὰ ναυάγια καὶ νεκροὺς καῦσαι δοκοῦσι: post καὶ Reisk. addidit τοὺς, quod receptum est a Cor. et Schaef. Me ut non necessarium ducerem articulum movit inprimis locus Thucydidis lib. I. c. 54. οἱ δὲ Κερκυραῖοι τά τε ναυάγια καὶ νεκροὺς ἀνείλοντο, qui locus comparato nostro iam paullo fit firmior, ut non probandum videatur, quod ibi quoque fuerunt, qui geminandum putarent articulum, moti loco lib. VII. c. 74., ex quo non hoc consequitur, ut alterum dici non posse statuendum sit, praesertim cum I. 54. statim sequatur: τὰ κατὰ σφᾶς ναυάγια καὶ νεκρούς: nec fugit hodie quemquam, saepenumero a Graecis semel additum esse articulum, ubi plura vocabula deinceps posita sunt, quorum suum quodque sibi arti-

culum videbatur postulare, v. Krueger. ad Dionys. historiogr. p. 140.

C. X. librorum omnium lectionem: *Κλείδημος δὲ καὶ τοῦτο Θεμιστοκλέους γενέσθαι στρατήγημα ποιεῖται* servavi. Reisk., Coraes et Schaeferus infinitivum *γενέσθαι* delerunt, Stephani moti auctoritate. Scribit is ita: „Infinitivus *γενέσθαι* sublatus fuit, antea enim legebatur *Θεμιστοκλέους γενέσθαι στρατήγημα ποιεῖται*. At vett. codd. alteram illam lectionem habent sine infinitivo: ac profecto *γενέσθαι* cum alio verbo, quam *ποιεῖται* iungi postulabat." Haec ut sufficiant aliis, mihi non sufficere videntur ad damnandum infinitivum, praesertim cum satis constet, Stephano non nimiam habendam esse fidem codices suos attestanti. Si quis quaerat quomodo locus intelligendus sit, respondeo *Hermanni* verbis, qui haec de hoc loco ad me scripsit: „Servandum *γενέσθαι*, sive *ποιεῖται* sive *πεποίηται* scribatur, quod verbum significat *fingit*. Eius exempla, sed pauca, ex recentioribus dedit Stephanus in Thesauro [T. V. p. 7780]. Thomas M. p. 754. ex Synesio exemplum affert."

Quod autem aliquot in locis a *Schaefero* discedendum putavi, non verendum mihi est, ne aegre ferat vir doctissimus: nam si erraverim, condonabit mihi pro sua in me humanitate errorem, sin vero iure hoc a me factum esse demonstrare potuero, non est

dubium, quin primus mihi assensum sit laturus. Neque enim laudat temere assentantes.

Pertinet huc c. VII. init., ubi ita scripsit: *Παραλαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς μὲν ἐπεχείρει τοὺς πολίτας ἐμβιβάζειν εἰς τὰς τριήρεις καὶ τὴν πόλιν ἔπειθεν ἐκλιπόντας ὡς προσωτάτω τῆς Ἑλλάδος ἀπαντᾷν τῷ βαρβάρῳ*: vulg. *ἔπεισεν* mutato in *ἔπειθεν*, opinor propter praecedens *ἐπεχείρει*, et habet hoc omnino aliquam speciem: ego tamen nihil mutandum censui verissimum putans Hermanni praeceptum ad Soph. Aiac. v. 1105.: imperfectum significare, voluisse aliquem aliquid facere, sed non perfecisse; aoristum autem, fecisse, sed sine successu. Nam suasit quidem Themistocles navibus Persis obviam ire, sed non persuasit. Eadem notio inest aoristo, ut ex multis unum afferam exemplum, in hoc Diodori loco lib. XIII. 3. *ἔπεισαν τοὺς Ῥηγίνους συμμαχεῖν· οἱ δὲ ἀπεκρίναντο βουλεύσασθαι μετὰ τῶν ἄλλων Ἰταλιωτῶν*, qua de eadem re Thucyd. VI. 46. dixit *ἤρξαντο πείθειν*. Exempla utriusque temporis in una sententia positi afferam alibi.

C. XII. *Ἐδόκει δὲ τῆς νυκτὸς ἀποχωρεῖν καὶ παρηγγέλλετο πλοῦς τοῖς κυβερνήταις. Ἔνθα δὴ βαρέως φέρων ὁ Θεμιστοκλῆς, εἰ τὴν ἀπὸ τοῦ τόπου καὶ τῶν στενῶν προέμενοι βοήθειαν οἱ Ἕλληνες διαλυθήσονται κατὰ πόλεις, ἐβουλεύετο καὶ συνετίθει τὴν περὶ τὸν Σίκιννον πραγματείαν:*

Schaeferus de suo scripsit *ἔνθα δὲ*, ego nolui sequi, memor eorum quae ipse Schaeferus scripsit in Apparat. ad Demosth. T. I. p. 185.: „*δὲ* esse simpliciter connectentis et transeuntis: *δὴ* ordientis quod inprimis attendi oporteat." Quam postremam rationem apertum est, apprime huic loco convenire.

Ex meis coniecturis unam tantum in textum recepi, quoniam ita certam putabam, ut nemo esset de eius veritate dubitaturus. Nam quod c. IV. vulgo legitur: *ἑκατὸν γὰρ ἀπὸ τῶν χρημάτων ἐκείνων ἐποιήθησαν τριήρεις, αἳ καὶ πρὸς Ξέρξην ἐναυμάχησαν* correxi ita, ut pro *αἳ* scriberem *αἷς*: quis enim unquam graece dixit: *ἡ ναῦς ἐναυμάχησε?* Accedit quod eandem scripturam reperisse videtur Amiotus, ita vertens: de cest argent la furent basties cent galeres, *avec lesquelles ils combattirent* etc., et commodum accidit, quod de eadem re agens Thucydides lib. I. c. 14. ita loquitur: *Θεμιστοκλῆς ἔπεισεν — τὰς ναῦς ποιήσασθαι αἷςπερ καὶ ἐναυμάχησαν* —. Poteram fortasse etiam recipere, quod c. IV. pro *λυθεῖσαν ἔστησαν*, librorum scriptura, scribendum conieci *λυθεῖσαν ἀνέστησαν*, praesertim cum idem coniecisset Hermannus, sed cum incertum adhuc sit, num quod Stephanus in codice esse dicit *αὖθις ἀνέστησαν* re vera aliqua auctoritate firmetur, an vero Stephani debeatur ingenio, praestat immutatam relinquere vulgatam.

Poetarum fragmenta pro egregia sua in me benevolentia constituit mihi *Hermannus*, praeceptor dilectissimus: qui quoniam lectorum interest cognoscere de singulis fragmentis quid senserit, integra eius verba apposui.

C. VIII. „Certissimum est Pindarum scripsisse

ὅθι παῖδες Ἀθαναίων ἐβάλοντο φαεννὰν
κρηπῖδ᾽ ἐλευθερίας,

cf. T. II. p. 350. A. 552. B. 867. C.; τοῖς Ἕλλησι, quod Aristides de suo posuit, non scripsit Pindarus. Metrum secundi versus ita usitatum est, ut mirum sit, dubitari de eo potuisse. Primo versui prima syllaba deest."

C. XXI. „Versus Timocreontis legendi ut in Praef. ad Epit. doctr. metr. constitui, nisi quod v. 6. hodie malo *σκυβαλικτοῖσι*, quod et Doricum est, et propius ad vulgatam accedit. V. 11. autem *Ἰσθμοῖ δὲ πανδοκεὺς* etc. ubi nihil nisi ϛ in C mutari opus erat."

„Alterius carminis initium fuit:

Μοῦσα τοῦδε τοῦ μέλεος
κλέος ἀν᾽ Ἕλλανας τίθει,
ὡς ἔοικος καὶ δίκαιον.

„*Μέλεος* in duas syllabas contrahendum in pronunciando."

„In postremi fragmenti primo versu nullum prorsus est metrum, neque ut vulgo legitur, neque ut Coraes et Schaeferus. Facillima haec est emendatio:

Οὐκ ἄρα Τιμοκρέων
μοῦνος, ὃς Μήδοισιν ὁρκιατομεῖ,
ἀλλ' ἐντὶ κἄλλοι δὴ πονηροί, κοὐκ ἐγὼ
μόνα κόλουρις·
ἐντὶ καὶ ἄλλαι ἀλώπεκες.

Ὁρκιατομεῖν Doricum pro *ὁρκιητομεῖν*, conf. Bast. ad Gregor. Cor. p. 717. Post *ἀλώπεκες* sequebatur vocabulum a consonante incipiens. Metrum enim

–́ ◡◡ — ◡◡ — ◡ | –́ ◡ —— etc."

Quod reliquum est, viros doctos rogo, ut operae meae in Plutarcho positae ponendaeque faveant, ac si quid peccaverim, benevole mihi ignoscant. Scr. Lipsiae d. XVII. m. Mart. MDCCCXXIX.

Car. Sintenis,
In Gymn. Servestano Praecept. Super. Ordd. Design.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ.

Edit. Reisk. T. I.

CAPUT I.

Edit. Francof.

p.436 Θεμιστοκλεῖ δὲ τὰ μὲν ἐκ γένους ἀμαυρότερα πρὸς δόξαν p.111
437 ὑπῆρχε· πατρὸς γὰρ ἦν Νεοκλέους οὐ τῶν ἄγαν ἐπιφανῶν Ἀθήνησι, Φρεαρίου τῶν δήμων ἐκ τῆς Λεοντίδος φυλῆς· νόθος δὲ πρὸς μητρός, ὥς λέγουσιν

438 Ἀβρότονον Θρήϊσσα γυνὴ γένος· ἀλλὰ τεκέσθαι
Τὸν μέγαν Ἕλλησιν φημὶ Θεμιστοκλέα.

Φανίας μέντοι τὴν μητέρα Θεμιστοκλέους οὐ Θρᾶτταν, ἀλλὰ Καρίνην, οὐδ' Ἀβρότονον ὄνομα, ἀλλ' Εὐτέρπην ἀναγράφει· Νεάνθης δὲ καὶ πόλιν αὐτῇ τῆς Καρίας Ἁλι-

---

CAPUT I.

Νεοκλέους] Amiot.: qui se nommoit *Nicocles*.

τῶν δήμων] ita Par. tres Bodl. Vulc. Iunt., probante Steph. (cf. Dindorf. Praef. ad Demosth. p. XII.); Ald. *τῶν δῆμον*: accusat. *τὸν δῆμον* Steph. Bryan. R. et Cor. ex Vulc.

Θρήϊσσα] sic correctum est ex Athenaeo XIII. p. 576. c. et Anthol. Pal. Vol. I. p. 395. Vulg. *Θρῆσσα*. — Par. *θρῆσα* (σ suprascr.).

γυνή] Vulc. *γενόμην*.

γένος] in Antholog. l. l. est *πέλον*.

Ἕλλησιν] edd. vett. *ἕλλησι*.

φημί] Athenaeus l. l. *φασί*.

καρνασσὸν προςτίθησι. Διὸ καὶ τῶν νόθων εἰς Κυνόςαρ-
112 γες συντελούντων (τοῦτο δ' ἔστιν ἔξω πυλῶν γυμνάσιον
Ἡρακλέους, ἐπεὶ κἀκεῖνος οὐν ἦν γνήσιος ἐν θεοῖς, ἀλλ'
ἐνείχετο νοθείᾳ διὰ τὴν μητέρα θνητὴν οὖσαν) ἔπειθέ
τινας ὁ Θεμιστοκλῆς τῶν εὖ γεγονότων νεανίσκων κατα-
βαίνοντας εἰς τὸ Κυνόςαργες ἀλείφεσθαι μετ' αὐτοῦ· καὶ
τούτου γενομένου δοκεῖ πανούργως τὸν τῶν νόθων καὶ 439
γνησίων διορισμὸν ἀνελεῖν. Ὅτι μέντοι τοῦ Λυκομηδῶν γένους μετεῖχε δῆλός ἐστι· τὸ γὰρ Φλυῆσι τελεστήριον, ὅπερ ἦν Λυκομηδῶν κοινὸν, ἐμπρησθὲν ὑπὸ τῶν βαρβάρων αὐτὸς ἐπεσκεύασε καὶ γραφαῖς ἐκόσμησεν, ὡς Σιμωνίδης ἱστόρηκεν.

CAPUT II.

Ἔτι δὲ παῖς ὢν ὁμολογεῖται φορᾶς μεστὸς εἶναι καὶ τῇ μὲν φύσει συνετὸς, τῇ προαιρέσει δὲ μεγαλοπράγμων καὶ πολιτικός. Ἐν γὰρ ταῖς ἀνέσεσι καὶ σχολαῖς ἀπὸ τῶν μαθημάτων γενόμενος οὐκ ἔπαιζεν οὐδ' ἐῤῥᾳθύμει, καθάπερ οἱ λοιποὶ παῖδες, ἀλλ' εὑρίσκετο λόγους τινὰς μελετῶν καὶ συνταττόμενος πρὸς ἑαυτόν. Ἦσαν δ' οἱ λόγοι κατηγορία τινὸς ἢ συνηγορία τῶν παίδων. Ὅθεν εἰώθει

Διό] dedi ex Par., vulg. *Δι' ὅ*.
εἰς Κυνόςαργες] Vulc. addit. *τό*.
συντελούντων] Bodl. 1. 2. *τελούντων*.
ἔπειθέ τινας] vulg. *ἔπειθε τινάς*, correxit Schaef.
εἰς τὸ Κυνος.] artic. addidi ex Par.
δῆλός ἐστι] dedi ex Par. et Vulc., vulg. *δῆλόν ἐστι*.

CAPUT II.

γενόμενος] *γινόμενος* corrigit Cor.
ἐῤῥᾳθύμει] edd. vett. *ἐραθύμει*.
οἱ λοιποί] „legitur etiam *οἱ πολλοί*.“ Steph.

λέγειν ὁ διδάσκαλος ὡς „Οὐδὲν ἔσῃ, παῖ, σὺ μικρὸν, ἀλλὰ μέγα πάντως ἀγαθὸν ἢ κακόν.“ Ἐπεὶ καὶ τῶν παιδεύσεων τὰς μὲν ἠθοποιοὺς ἢ πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν ἐλευ-

440 θέριον σπουδαζομένας ὀκνηρῶς καὶ ἀπροθύμως ἐξεμάνθανε, τῶν δὲ εἰς σύνεσιν ἢ πρᾶξιν λεγομένων δῆλος ἦν οὐχ ὑπερορῶν παρ' ἡλικίαν ὡς τῇ φύσει πιστεύων. Ὅθεν ὕστερον ἐν ταῖς ἐλευθέραις καὶ ἀστείαις λεγομέναις διατριβαῖς ὑπὸ τῶν πεπαιδεῦσθαι δοκούντων χλευαζόμενος ἠναγκάζετο φορτικώτερον ἀμύνεσθαι λέγων, ὅτι λύραν μὲν ἁρμόσασθαι καὶ μεταχειρίσασθαι ψαλτήριον οὐκ ἐπίσταται, πόλιν δὲ μικρὰν καὶ ἄδοξον παραλαβὼν ἔνδοξον καὶ μεγάλην ἀπεργάσασθαι. Καίτοι Στησίμβροτος Ἀναξαγόρου τε διακοῦσαι τὸν Θεμιστοκλέα φησὶ καὶ περὶ Μέλισσον σπουδάσαι τὸν φυσικὸν οὐκ εὖ τῶν χρόνων ἁπτόμενος· Περικλεῖ γὰρ, ὃς πολὺ νεώτερος ἦν Θεμιστοκλέους, Μέλισσος μὲν ἀντεστρατήγει πολιορκοῦντι Σαμίους, Ἀναξαγόρας δὲ συνδιέτριβε. Μᾶλλον οὖν ἄν τις προσέχοι τοῖς Μνησιφίλου τὸν Θεμιστοκλέα τοῦ Φρεαρίου ζηλωτὴν γενέσθαι λέγουσιν, οὔτε ῥήτορος ὄντος οὔτε τῶν φυσικῶν κληθέντων φιλοσόφων, ἀλλὰ τὴν [τότε] καλουμένην σο-

---

παῖ] Bodl. 1. 2. ὦ παῖ.

ἡδονήν] post h. v. vulg. additur τινα, quod delevi auctoritate Par., trium Bodl., edd. vett. et Amiot.

δὲ εἰς] sic Par. et edd. vett., inde ab R. editur δ' εἰς.

ἢ πρᾶξιν] Bodl. 1. 2. ἢ καὶ πρ.

οὐχ] om. Par. et tres Bodl.

ἐλευθέραις] Par. ἐλευθερίαις, Vulc. ἐλευθερίαις vel ἐλευθερίοις.

ἀμύνεσθαι] ita Cor. ex coniectura; rec. Schaef. et agnoscit Par.; vulg. ἀμύνασθαι.

πολιορκοῦντι] Par. πολιουρκοῦντι.

Φρεαρίου] Par. φρεαρρίου. Amiot. b. *le Phalerien*, recte in a. *le Phrearien.*

[τότε]] in codd. legi affirmat Steph. et agnoscit Amiot., unde rec. Cor. et Schaef. Om. Par., edd. vett. et vulg.

1 *

φίαν, οὖσαν δὲ δεινότητα πολιτικὴν καὶ δραστήριον σύνε- 441
σιν, ἐπιτήδευμα πεποιημένου καὶ διασώζοντος ὥσπερ αἵ-
ρεσιν ἐκ διαδοχῆς ἀπὸ Σόλωνος, ἣν οἱ μετὰ ταῦτα δικα-
νικαῖς μίξαντες τέχναις καὶ μεταγαγόντες ἀπὸ τῶν πρά-
ξεων τὴν ἄσκησιν ἐπὶ τοὺς λόγους σοφισταὶ προσηγορεύ-
θησαν. Τούτῳ μὲν οὖν ἤδη πολιτευόμενος ἐπλησίαζεν.
Ἐν δὲ ταῖς πρώταις τῆς νεότητος ὁρμαῖς ἀνώμαλος ἦν
καὶ ἀστάθμητος, τῇ φύσει καθ' αὑτὴν χρώμενος ἄνευ
λόγου καὶ παιδείας ἐπ' ἀμφότερα μεγάλας ποιουμένῃ με-
ταβολὰς τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πολλάκις ἐξανισταμένῃ
πρὸς τὸ χεῖρον, ὡς ὕστερον αὐτὸς ὡμολόγει, καὶ τοὺς
τραχυτάτους πώλους ἀρίστους ἵππους γίνεσθαι φάσκων,
ὅταν ἧς προσήκει τύχωσι παιδείας καὶ καταρτύσεως. Ἃ
δὲ τούτων ἐξαρτῶσιν ἔνιοι διηγήματα πλάττοντες, ἀπο-
κήρυξιν μὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, θάνατον δὲ τῆς μη-
τρὸς ἑκούσιον, ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀτιμίᾳ περιλύπου γενο-
μένης, δοκεῖ κατεψεῦσθαι· καὶ τοὐναντίον εἰσὶν οἱ λέ-
γοντες, ὅτι τὰ κοινὰ πράττειν ἀποτρέπων αὐτὸν ὁ πατὴρ
ἐπεδείκνυε πρὸς τῇ θαλάττῃ τὰς παλαιὰς τριήρεις ἐῤῥιμ- 442
μένας καὶ παρεωραμένας, ὡς δὴ καὶ πρὸς τοὺς δημα-

πολιτικήν] Bodleiani cum Vulc. πολεμικήν.

μίξαντες] Iunt. μίσαντες.

οὖν] om. Bodl. 1. 2.

τῇ φύσει] his in vulgat. praefigitur ἅτε, quod rec. Br. R. Cor. et Schaef. Delevi, cum qua auctoritate positum sit non appareat, deest enim in Par. tribus Bodl. et edd. vett.

ἐξανισταμένῃ] ἐξισταμένῃ coni. Cor., quem vid. T. VI. p. 479.

ὡμολόγει καί] male R. corr. ὡμολόγηκε.

καταρτύσεως] Bodleiani καταρτίσεως, quod placuit Br.

πατρός] Iunt. πρός.

παιδός] inde ab Hutt. vitiose πατρός. V. Praef.

τὰ κοινά] R. de suo τοῦ τὰ κ., quod rec. Cor. et Schaef. V. Praef.

γωγοὺς, ὅταν ἄχρηστοι γίνωνται, τῶν πολλῶν ὁμοίως ἐχόντων.

CAPUT III.

443 *Ταχὺ μέντοι καὶ νεανικῶς ἔοικεν ἅψασθαι τοῦ Θεμι-*
στοκλέους τὰ πολιτικὰ πράγματα καὶ σφόδρα ἡ πρὸς δό-
ξαν ὁρμὴ κρατῆσαι, δι' ἣν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρωτεύειν 113
ἐφιέμενος ἰταμῶς ὑφίστατο τὰς πρὸς τοὺς δυναμένους ἐν
τῇ πόλει καὶ πρωτεύοντας ἀπεχθείας, μάλιστα δὲ Ἀριστεί-
δην τὸν Λυσιμάχου, τὴν ἐναντίαν ἀεὶ πορευόμενον αὐτῷ.
Καίτοι δοκεῖ παντάπασιν ἡ πρὸς τοῦτον ἔχθρα μειρακιώδη
λαβεῖν ἀρχήν. Ἠράσθησαν γὰρ ἀμφότεροι τοῦ καλοῦ
Στησίλεω, Τηΐου τὸ γένος ὄντος, ὡς Ἀρίστων ὁ φιλόσο-
444 *φος ἱστόρηκεν. Ἐκ δὲ τούτου διετέλουν καὶ περὶ τὰ δη-*
μόσια στασιάζοντες. Οὐ μὴν ἀλλ' ἡ τῶν βίων καὶ ἡ τῶν
τρόπων ἀνομοιότης ἔοικεν αὐξῆσαι τὴν διαφοράν. Πρᾶος
γὰρ ὢν φύσει καὶ καλοκαγαθικὸς τὸν τρόπον ὁ Ἀριστεί-
δης καὶ πολιτευόμενος οὐ πρὸς χάριν οὐδὲ πρὸς δόξαν,
ἀλλ' ἀπὸ τοῦ βελτίστου μετὰ ἀσφαλείας καὶ δικαιοσύνης,

CAPUT III.

δὲ Ἀριστείδην] reposui ex Par. et edd. vett.; *δ' Ἀρ.* cum R. Cor. et Schaef.

πορευόμενον] Anon. *πορευόμενος*, quod commendat Aristid. c. III. *οὐ μὴν ἀλλὰ πολλὰ κινουμένου τοῦ Θεμιστοκλέους παραβόλως καὶ πρὸς πᾶσαν αὐτῷ πολιτείαν ἐνισταμένου κ. τ. λ.*, nec multum praesidii vulgatae lectioni peti potest ex iis, quae infra sequuntur: *ἠναγκάζετο τῷ Θεμιστ. — ἐναντιοῦσθαι πολλάκις*.

Τηΐου] Par. *τείου*. Bodl. edd. vett. et Amiot. *Τίου*, improbante Xyl. Idem Stesilaus in Aristid. c. II. vocatur *Κεῖος* (Bodl. 3. *Κῖος*), quam lectionem genuinam habeo.

μετὰ ἀσφαλ.] reposui ex Par. et edd. vett.; *μετ' ἀσφ.* R. Cor. et Schaef.

ἠναγκάζετο τῷ Θεμιστοκλεῖ τὸν δῆμον ἐπὶ πολλὰ κινοῦντι καὶ μεγάλας ἐπιφέροντι καινοτομίας ἐναντιοῦσθαι πολλάκις, ἐνιστάμενος αὐτοῦ πρὸς τὴν αὔξησιν. Λέγεται γὰρ οὕτω παράφορος πρὸς δόξαν εἶναι καὶ πράξεων μεγάλων ὑπὸ φιλοτιμίας ἐραστὴς, ὥςτε νέος ὢν ἔτι τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης πρὸς τοὺς βαρβάρους γενομένης καὶ τῆς Μιλτιάδου στρατηγίας διαβοηθείσης, σύννους ὁρᾶσθαι τὰ πολλὰ πρὸς ἑαυτῷ καὶ τὰς νύκτας ἀγρυπνεῖν καὶ τοὺς πότους παραιτεῖσθαι τοὺς συνήθεις καὶ λέγειν πρὸς τοὺς 445
ἐρωτῶντας καὶ θαυμάζοντας τὴν περὶ τὸν βίον μεταβολὴν, ὡς καθεύδειν αὐτὸν οὐκ ἐῴη τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πέρας ᾤοντο τοῦ πολέμου τὴν ἐν Μαραθῶνι τῶν βαρβάρων ἧτταν εἶναι, Θεμιστοκλῆς δὲ ἀρχὴν μειζόνων ἀγώνων, ἐφ' οὓς ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἤλειφεν ἀεὶ καὶ τὴν πόλιν ἤσκει πόῤῥωθεν ἤδη προςδοκῶν τὸ μέλλον.

CAPUT IV.

Καὶ πρῶτον μὲν, τὴν Λαυριωτικὴν πρόςοδον ἀπὸ τῶν ἀργυρείων μετάλλων ἔθος ἐχόντων Ἀθηναίων διανέμεσθαι, μόνος εἰπεῖν ἐτόλμησε παρελθὼν εἰς τὸν δῆμον, 446
ὡς χρὴ τὴν διανομὴν ἐάσαντας ἐκ τῶν χρημάτων τούτων κατασκευάσασθαι τριήρεις ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγινήτας πόλεμον. Ἤκμαζε γὰρ οὗτος ἐν τῇ Ἑλλάδι μάλιστα καὶ κατεῖ-

---

πότους] τόπους ex aliquot codd. affert Steph., idque ei probatur; idem ex Ms. laudat Dacer. et legit Amiot. Iure vulg. defendit Br.

CAPUT IV.

ἤκμαζε γὰρ οὗτος] Cor. coni.: ἤκμαζον γὰρ οὗτοι, omissis mox: οἱ Αἰγινῆται.

χον οἱ Αἰγινῆται πλήθει νεῶν τὴν θάλασσαν. Ἧι καὶ ῥᾷον Θεμιστοκλῆς συνέπεισεν, οὐ Δαρεῖον οὐδὲ Πέρσας (μακρὰν γὰρ ἦσαν οὗτοι καὶ δέος οὐ πάνυ βέβαιον ὡς ἀφιξόμενοι παρεῖχον) ἐπισείων, ἀλλὰ τῇ πρὸς Αἰγινήτας ὀργῇ καὶ φιλονεικίᾳ τῶν πολιτῶν ἀποχρησάμενος εὐκαίρως ἐπὶ τὴν παρασκευήν. Ἑκατὸν γὰρ ἀπὸ τῶν χρημάτων ἐκείνων ἐποιήθησαν τριήρεις, αἷς καὶ πρὸς Ξέρξην ἐναυμάχησαν. Ἐκ δὲ τούτου κατὰ μικρὸν ὑπάγων καὶ καταβιβάζων τὴν πόλιν πρὸς τὴν θάλασσαν, ὡς τὰ πεζὰ μὲν οὐδὲ τοῖς ὁμόροις ἀξιομάχους ὄντας, τῇ δ᾽ ἀπὸ τῶν
447 νεῶν ἀλκῇ καὶ τοὺς βαρβάρους ἀμύνασθαι καὶ τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν δυναμένους, ἀντὶ μονίμων ὁπλιτῶν, ὥς φησι Πλάτων, ναυβάτας καὶ θαλαττίους ἐποίησε· καὶ διαβολὴν καθ᾽ αὑτοῦ παρέσχεν, ὡς ἄρα Θεμιστοκλῆς τὸ δόρυ καὶ τὴν ἀσπίδα τῶν πολιτῶν παρελόμενος εἰς ὑπηρέσιον καὶ κώπην συνέστειλε τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον. Ἔπραξε δὲ ταῦτα Μιλτιάδου κρατήσας ἀντιλέγοντος, ὡς ἱστορεῖ Στησίμβροτος. Εἰ μὲν δὴ τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὸ καθαρὸν τοῦ πολιτεύματος ἔβλαψεν, ἢ μή, ταῦτα πράξας, ἔστω φιλοσοφώτερον ἐπισκοπεῖν· ὅτι δὲ ἡ τότε σωτηρία τοῖς Ἕλλησιν ἐκ τῆς θαλάσσης ὑπῆρξε καὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν λυθεῖσαν ἔστησαν αἱ τριήρεις ἐκεῖναι, τά τ᾽ ἄλλα καὶ

Αἰγινῆται] pro *Αἰγινῆται* legi etiam *νησιῶται* testatur Steph. Neutrum expressit Amiot.

αἷς καί] ita correxi vulgat. *αἳ καί.* V. Praef.

καταβιβάζων] Bodl. 2. *καταβιάζων.* Par. *καταβιάζον.*

ὁμόροις] est ex emendatione Br., quam cum reliquis interpr. recepi. Vulg. *ὁμοίοις.*

ναυβάτας] sic Cor. et Schaef. ex Bodl. 2. 3. et sic Par., vulg. *ναυάτας.* Iunt. *ναβάτας.* Br. maluit *ναύτας.*

φιλοσοφώτερον] Ald. *φιλοσοφότερον.*

ὅτι δέ] distinxi cum Schaef., *δὲ* reposui ex edd. vett. pro *δ᾽* ab R. inducto.

λυθεῖσαν ἔστησαν] „Scriptum est etiam *πόλιν αὖθις ἀνέ-*

Ξέρξης αὐτὸς ἐμαρτύρησε. Τῆς γὰρ πεζικῆς δυνάμεως ἀθραύστου διαμενούσης ἔφυγε μετὰ τὴν τῶν νεῶν ἧτταν, ὡς οὐκ ὢν ἀξιόμαχος, καὶ Μαρδόνιον ἐμποδὼν εἶναι τοῖς Ἕλλησι τῆς διώξεως μᾶλλον ἢ δουλωσόμενον αὐτοὺς, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, κατέλιπεν.

CAPUT V.

114 Ἔντονον δὲ γεγονέναι χρηματιστὴν οἱ μέν φασι δι' 448
ἐλευθεριότητα· καὶ γὰρ φιλοθύτην ὄντα καὶ λαμπρὸν ἐν ταῖς περὶ τοὺς ξένους δαπάναις ἀφθόνου δεῖσθαι χορηγίας· οἱ δὲ τοὐναντίον γλισχρότητα πολλὴν καὶ μικρολογίαν κατηγοροῦσιν, ὡς καὶ τὰ πεμπόμενα τῶν ἐδωδίμων πωλοῦντος. Ἐπεὶ δὲ Φιλίδης ὁ ἱπποτρόφος αἰτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ πῶλον οὐκ ἔδωκεν, ἠπείλησε τὸν οἶκον αὐτοῦ ταχὺ ποιήσειν δούρειον ἵππον· αἰνιξάμενος ἐγκλήματα συγγενικὰ καὶ δίκας τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς οἰκείους τινὰς ταράξειν. Τῇ δὲ φιλοτιμίᾳ πάντας ὑπερέβαλεν, ὥστ' ἔτι μὲν νέος ὢν καὶ ἀφανὴς Ἐπικλέα τὸν ἐξ Ἑρμιόνης, κιθαριστὴν σπουδαζόμενον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐκλιπαρῆσαι με-

---

στησαν." Steph. Hoc recep. Cor. et Schaef.: idemque videtur legisse Amiot. Ego scribendum puto λυθεῖσαν ἀνέστησαν, quod Hermannus quoque coniecit; cf. Praef.

δουλωσόμενον] δουλωσόμενος Iunt.

αὐτούς] ex Anon. dedit R., et sic Cor. et Schaef. Vulg. αὐτοῖς.

δοκεῖ] ita Br. ex Bodl. 2., vulg. δοκεῖν.

CAPUT V.

ἔντονον] sic vulg. εὔτονον corr. Br., recep. R. Cor. Schaef., confirmat Par. Teste Steph. legitur etiam σύντονον.

δὲ Φιλίδης] Amiot.: il demanda quelquefois à un nommé *Dihilides*.

λετῶν παρ' αὐτῷ, φιλοτιμούμενος πολλοὺς τὴν οἰκίαν ζητεῖν καὶ φοιτᾶν παρ' αὐτῷ· εἰς δ' Ὀλυμπίαν ἐλθὼν καὶ διαμιλλώμενος τῷ Κίμωνι περὶ δεῖπνα καὶ σκηνὰς καὶ τὴν ἄλλην λαμπρότητα καὶ παρασκευὴν οὐκ ἤρεσκε τοῖς Ἕλλησιν. Ἐκείνῳ μὲν γὰρ ὄντι νέῳ καὶ ἀπ' οἰκίας με-
449 γάλης ᾤοντο δεῖν τὰ τοιαῦτα συγχωρεῖν· ὁ δὲ μήπω γνώριμος γεγονὼς, ἀλλὰ καὶ δοκῶν ἐξ οὐχ ὑπαρχόντων παρ' ἀξίαν ἐπαίρεσθαι, προςωφλίσκανεν ἀλαζονείαν. Ἐνίκησε δὲ καὶ χορηγῶν τραγῳδοῖς, μεγάλην ἤδη τότε σπουδὴν καὶ φιλοτιμίαν τοῦ ἀγῶνος ἔχοντος. Καὶ πίνακα τῆς νίκης ἀνέθηκε τοιαύτην ἐπιγραφὴν ἔχοντα· „Θεμιστοκλῆς Φρεάριος ἐχορήγει, Φρύνιχος ἐδίδασκεν, Ἀδείμαντος ἦρχεν.“ Οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς πολλοῖς ἐνήρμοττε, τοῦτο μὲν ἑκάστου τῶν πολιτῶν τοὔνομα λέγων ἀπὸ στόματος, τοῦτο δὲ κριτὴν ἀσφαλῆ περὶ τὰ συμβόλαια παρέχων ἑαυτὸν, ὥςτε που καὶ πρὸς Σιμωνίδην τὸν Κεῖον εἰπεῖν αἰτούμενόν τι τῶν οὐ μετρίων παρ' αὐτοῦ στρατηγοῦντος, ὡς οὔτ' ἐκεῖνος ἂν ἐγένετο ποιητὴς ἀγαθὸς ᾄδων παρὰ μέλος οὔτ' αὐτὸς ἀστεῖος ἄρχων παρὰ νόμον χαριζόμενος. Πάλιν δέ ποτε τὸν Σιμωνίδην ἐπισκώπτων ἔλεγε νοῦν οὐκ ἔχειν, Κορινθίους μὲν λοιδοροῦντα μεγάλην οἰκοῦντας πόλιν, αὐτοῦ δὲ ποιούμενον εἰκόνας οὕτως ὄντος αἰσχροῦ τὴν

εἰς δ' Ὀλυμπ.] δ' revocavi ex edd. vett. pro δὲ a Cor. illato.

ἀπ' οἰκίας] Iunt. ἀποικίας.

Φρεάριος] Par. φρεάρριος.

ὥςτε] ita corr. Steph. vulgatum ὥςπερ, quod cum propter seq. infinitivum stare nequeat, R. corr. εἶπεν. Steph. emendationem agnoscit Par., recep. Cor. et Schaef.

καὶ πρός] Iunt. τὸ πρός.

Κεῖον] ita dedi ex Par. cum Xyl. et reliquis interpr. pro vulg. Χῖον. — Bodl. 2. 3. et edd. vett. κῖον.

αὐτοῦ] Par. αὑτοῦ.

ποιούμενον] edd. vett. ποιούμενος.

ὄψιν. Αὐξόμενος δὲ καὶ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκων τέλος κατε- 450
στασίασε καὶ μετέστησεν ἐξοστρακισθέντα τὸν Ἀριστείδην.

CAPVT VI.

Ἤδη δὲ τοῦ Μήδου καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
καὶ τῶν Ἀθηναίων βουλευομένων περὶ στρατηγοῦ τοὺς
μὲν ἄλλους ἑκόντας ἐκστῆναι τῆς στρατηγίας λέγουσιν ἐκ-
πεπληγμένους τὸν κίνδυνον, Ἐπικύδην δὲ τὸν Εὐφημί-
δου, δημαγωγὸν ὄντα δεινὸν μὲν εἰπεῖν, μαλακὸν δὲ τὴν
ψυχὴν καὶ χρημάτων ἥττονα, τῆς ἀρχῆς ἐφίεσθαι καὶ κρα-
τήσειν ἐπίδοξον εἶναι τῇ χειροτονίᾳ. Τὸν οὖν Θεμιστο-
κλέα δείσαντα, μὴ τὰ πράγματα διαφθαρείη παντάπασι
τῆς ἡγεμονίας εἰς ἐκεῖνον ἐμπεσούσης, χρήμασι τὴν φιλο-
τιμίαν ἐξωνήσασθαι παρὰ τοῦ Ἐπικύδους. Ἐπαινεῖται δ'
αὐτοῦ καὶ τὸ περὶ τὸν δίγλωττον ἔργον ἐν τοῖς πεμφθεῖ-
σιν ὑπὸ βασιλέως ἐπὶ γῆς καὶ ὕδατος αἴτησιν· ἑρμηνέα
γὰρ ὄντα συλλαβὼν διὰ ψηφίσματος ἀπέκτεινεν, ὅτι φω-
νὴν Ἑλληνίδα βαρβάροις προστάγμασιν ἐτόλμησε χρῆσαι·
ἔτι δὲ καὶ τὸ περὶ Ἄρθμιον τὸν Ζελείτην· Θεμιστοκλέους
γὰρ εἰπόντος καὶ τοῦτον εἰς τοὺς ἀτίμους καὶ παῖδας αὐ-
τοῦ καὶ γένος ἔγραψαν, ὅτι τὸν ἐκ Μήδων χρυσὸν εἰς
τοὺς Ἕλληνας ἐκόμισε. Μέγιστον δὲ πάντων τὸ καταλῦ- 451

CAPUT VI.

ἐμπεσούσης] R. de suo ἐκπεσ.
Ἐπικύδους] Iunt. ἐπικήδους.
δίγλωττον] praebuit Par., vulg. δίγλωσσον.
προστάγμασιν] Ald. προστάγμασι.
χρῆσαι] Bodl. 2. χρῆσθαι.
τοῦτον] F. αὐτόν.
ἔγραψαν] dedi ex Par. et edd. vett., vulg. ἐνέγραψαν.
καταλῦσαι] Iunt. Ald. καταλύσαι.

σαι τοὺς Ἑλληνικοὺς πολέμους καὶ διαλλάξαι τὰς πόλεις ἀλλήλαις, πείσαντα τὰς ἔχθρας διὰ τὸν πόλεμον ἀναβαλέσθαι· πρὸς ἃ καὶ Χείλεων τὸν Ἀρκάδα μάλιστα συναγωνίσασθαι λέγουσι.

CAPUT VII.

Παραλαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς μὲν ἐπεχείρει τοὺς
πολίτας ἐμβιβάζειν εἰς τὰς τριήρεις, καὶ τὴν πόλιν ἔπεισεν 115
ἐκλιπόντας ὡς προσωτάτω τῆς Ἑλλάδος ἀπαντᾷν τῷ βαρβάρῳ κατὰ θάλατταν· ἐνισταμένων δὲ πολλῶν ἐξήγαγε πολλὴν στρατιὰν εἰς τὰ Τέμπη μετὰ Λακεδαιμονίων ὡς αὐτόθι προκινδυνεύσων τῆς Θετταλίας οὔπω τότε μηδίζειν δοκούσης. Ἐπεὶ δ' ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν ἄπρακτοι καὶ Θετταλῶν βασιλεῖ προσγενομένων ἐμήδιζε τὰ μέχρι Βοιωτίας, μᾶλλον ἤδη τῷ Θεμιστοκλεῖ προσεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τῆς θαλάσσης, καὶ πέμπεται μετὰ νεῶν ἐπ' Ἀρτεμίσιον τὰ στενὰ φυλάξων. Ἔνθα δὴ τῶν μὲν Ἑλλή-
452 νων Εὐρυβιάδην καὶ Λακεδαιμονίους ἡγεῖσθαι κελευόντων, τῶν δ' Ἀθηναίων, ὅτι πλήθει τῶν νεῶν σύμπαντας ὁμοῦ τι τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλλον, οὐκ ἀξιούντων ἑτέροις ἕπεσθαι, συνιδὼν τὸν κίνδυνον ὁ Θεμιστοκλῆς, αὐ-

---

Χείλεων] ita corr. R. ex Bodl. 2. 3., et sic Par., cf. de Herodot. malign. p. 871. F. et p. 872. A. Vulg. *Χίλεον*.

CAPUT VII.

ἔπεισεν] *ἔπειθεν* nuper correxit Schaef. V. Praef.

θάλατταν] dedi ex Par., vulg. *θάλασσαν*.

Ἀρτεμίσιον] Bodl. 3. *Ἄρτεμιν*. — Mox vv. *τὰ στενὰ* usque ad *καὶ Λακεδ.* in eodem desunt.

Λακεδαιμονίους ἡγεῖσθαι] Bodl. 3. *Λακεδαιμονίων ἄγειν*.

δ' Ἀθηναίων] restitui ex Par. et edd. vett.; Cor. et Schaef. *δὲ Ἀθ*.

τός τε τὴν ἀρχὴν τῷ Εὐρυβιάδῃ παρῆκε καὶ κατεπράϋνε τοὺς Ἀθηναίους ὑπισχνούμενος, ἂν ἄνδρες ἀγαθοὶ γένωνται πρὸς τὸν πόλεμον, ἑκόντας αὐτοῖς παρέξειν εἰς τὰ λοιπὰ πειθομένους τοὺς Ἕλληνας. Διόπερ δοκεῖ τῆς σωτηρίας αἰτιώτατος γενέσθαι τῇ Ἑλλάδι καὶ μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους προαγαγεῖν εἰς δόξαν, ὡς ἀνδρείᾳ μὲν τῶν πολεμίων, εὐγνωμοσύνῃ δὲ τῶν συμμάχων περιγενομένους. Ἐπεὶ δὲ ταῖς Ἀφέταις τοῦ βαρβαρικοῦ στόλου προςμίξαντος ἐκπλαγεὶς Εὐρυβιάδης τῶν κατὰ στόμα νεῶν τὸ πλῆθος, ἄλλας δὲ πυνθανόμενος διακοσίας ὑπὲρ Σκιάθου κύκλῳ περιπλεῖν, ἐβούλετο τὴν ταχίστην εἴσω τῆς Ἑλλά- 453
δος κομισθεὶς ἅψασθαι Πελοποννήσου καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ταῖς ναυσὶ προςπεριβαλέσθαι, παντάπασιν ἀπρόςμαχον ἡγούμενος τὴν κατὰ θάλατταν ἀλκὴν βασιλέως, δείσαντες οἱ Εὐβοεῖς, μὴ σφᾶς οἱ Ἕλληνες πρόωνται, κρύφα τῷ Θεμιστοκλεῖ διελέγοντο, Πελάγοντα μετὰ χρημάτων πολλῶν πέμψαντες· ἃ λαβὼν ἐκεῖνος, ὡς Ἡρόδοτος ἱστόρηκε, τοῖς περὶ τὸν Εὐρυβιάδην ἔδωκεν. Ἐναντιουμένου δ' αὐτῷ [μάλιστα] τῶν πολιτῶν Ἀρχιτέλους, ὃς ἦν μὲν ἐπὶ τῆς ἱερᾶς νεὼς τριήραρχος, οὐκ ἔχων δὲ χρήματα τοῖς ναύταις χορηγεῖν ἔσπευδεν ἀποπλεῦσαι, παρώξυνεν ἔτι μᾶλλον ὁ Θεμιστοκλῆς τοὺς πολίτας ἐπ' αὐτὸν, ὥςτε τὸ δεῖπνον ἁρπάσαι συνδραμόντας. Τοῦ δ' Ἀρχιτέλους ἀθυ-

---

τῷ Εὐρυβιάδῃ] artic. addidi ex Par.

Διόπερ] disiunctim scribi voluit Steph., et sic Cor. et Schaef.

ἀπρόςμαχον] Bodl. 3. Vulc. ἀπροςμάχητον.

μὴ σφᾶς] Par. μή σφας.

δ' αὐτῷ] reposui ex Par. et edd. vett.; Cor. et Schaef. δὲ αὐτῷ. Pro αὐτῷ in Ald. est αὑτῷ.

[μάλιστα]] addidit Steph. ex vet. cod., qui cum nondum repertus sit, nec Par. Bodl. 3. et edd. vett. habeant, non satis certae auctoritatis vocabulum uncis includendum putavi.

μοῦντος ἐπὶ τούτῳ καὶ βαρέως φέροντος εἰςέπεμψε Θεμιστοκλῆς πρὸς αὐτὸν ἐν κίστῃ δεῖπνον ἄρτων καὶ κρεῶν, ὑποθεὶς κάτω τάλαντον ἀργυρίου καὶ κελεύσας αὐτόν τε δειπνεῖν ἐν τῷ παρόντι καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπιμεληθῆναι
454 τῶν τριηριτῶν· εἰ δὲ μὴ, καταβοήσειν αὐτοῦ πρὸς τοὺς πολίτας, ὡς ἔχοντος ἀργύριον παρὰ τῶν πολεμίων. Ταῦτα μὲν οὖν Φανίας ὁ Λέσβιος εἴρηκεν.

CAPUT VIII.

Αἱ δὲ γενόμεναι τότε πρὸς τὰς τῶν βαρβάρων ναῦς περὶ τὰ στενὰ μάχαι κρίσιν μὲν εἰς τὰ ὅλα μεγάλην οὐκ ἐποίησαν, τῇ δὲ πείρᾳ μάλιστα τοὺς Ἕλληνας ὤνησαν, ὑπὸ τῶν ἔργων παρὰ τοὺς κινδύνους διδαχθέντας, ὡς οὔτε πλήθη νεῶν οὔτε κόσμοι καὶ λαμπρότητες ἐπισήμων οὔτε κραυγαὶ κομπώδεις ἢ βάρβαροι παιᾶνες ἔχουσί τι δεινὸν ἀνδράσιν ἐπισταμένοις εἰς χεῖρας ἰέναι καὶ μάχεσθαι τολμῶσιν, ἀλλὰ δεῖ τῶν τοιούτων καταφρονοῦντας ἐπ' αὐτὰ τὰ σώματα φέρεσθαι καὶ πρὸς ἐκεῖνα διαγωνίζεσθαι συμπλακέντας. Ὃ δὴ καὶ Πίνδαρος οὐ κακῶς ἔοικε συνιδὼν ἐπὶ τῆς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ μάχης εἰπεῖν·

αὐτόν τε] Iunt. αὐτὸν τὲ, et sic passim τε cum accentu.

μεθ' ἡμέραν] μεθημέραν Iunt. Ald.

Φανίας] Φαννίας Bodl. 3.

CAPUT VIII.

ὑπό] vv. ὑπὸ τῶν usque ad ὡς οὔτε om. Bodl. 3.

δεῖ] Bodl. 3. δή.

συνιδὼν — εἰπεῖν] Si quis coniiciat συνιδεῖν — εἰπών, adstipulantem habebit Amiotum.

ὅθι παῖδες Ἀθαναίων ἐβάλοντο φαεννὰν
κρηπῖδ' ἐλευθερίας·

ἀρχὴ γὰρ ὄντως τοῦ νικᾶν τὸ θαῤῥεῖν. Ἔστι δὲ τῆς Εὐβοίας τὸ Ἀρτεμίσιον ὑπὲρ τὴν Ἑστίαιαν αἰγιαλὸς εἰς βορέαν ἀναπεπταμένος· ἀντιτείνει δ' αὐτῷ μάλιστα τῆς ὑπὸ 455
Φιλοκτήτῃ γενομένης χώρας Ὀλιζών· ἔχει δὲ ναὸν οὐ μέγαν Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Προσηῴας, καὶ δένδρα περὶ αὐτῷ
116 πέφυκε καὶ στῆλαι κύκλῳ λίθου λευκοῦ πεπήγασιν· ὁ δὲ λίθος τῇ χειρὶ τριβόμενος καὶ χρόαν καὶ ὀσμὴν κροκίζουσαν ἀναδίδωσιν. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν στηλῶν ἐλεγεῖον ἦν τόδε γεγραμμένον·

Παντοδαπῶν ἀνδρῶν γενεὰς Ἀσίης ἀπὸ χώρας
Παῖδες Ἀθηναίων τῷδέ ποτ' ἐν πελάγει
Ναυμαχίῃ δαμάσαντες, ἐπεὶ στρατὸς ὤλετο Μήδων,
Σήματα ταῦτ' ἔθεσαν παρθένῳ Ἀρτέμιδι.

Δείκνυται δὲ τῆς ἀκτῆς τόπος ἐν πολλῇ τῇ πέριξ θινὶ

ὅθι] sic Steph. correxit vulg. ὅτι. — Versus disposui ex sententia Hermanni. V. Praef.

Ἀθαναίων] vulg. Ἀθηναίων.

φαεννάν] Bodl. 3. φανηράν. Iunt. Ald. φαενάν.

κρηπῖδ'] sic corr. Cor., et sic Par., vulg. κρηπῖδα.

Ἑστίαιαν] ita correxi accentum, vulg. Ἑστιαίαν.

ἀντιτείνει] Iunt. ἀντιτείνειν.

δ' αὐτῷ] revocavi ex Par. et edd. vett.; Cor. et Schaef. δὲ αὐτ.

Φιλοκτήτῃ] Vulc. Φιλοκτήτου.

γενομένης χώρας] hunc ordinem praebuit Par., vulg. χώρας γενομένης, quod parum aptis exemplis defendere studuit Haitinger. in Act. phil. Monac. T. III. p. 181.

Προσηῴας] Vulc. προσηώσας.

ἔχει] ἔχειν Bodl. 3.

περὶ αὐτῷ] hoc reposui; Cor. Schaef. ex Reiskii correctione dederunt περὶ αὐτόν. Idem coniecerat etiam παρ' αὐτῷ. Vulgatam aliquando defendam explicatius.

κόνιν τεφρώδη καὶ μέλαιναν ἐκ βάθους ἀναδιδοὺς ὥςπερ πυρίκαυτον, ἐν ᾧ τὰ ναυάγια καὶ νεκροὺς καῦσαι δοκοῦσι.

CAPUT IX.

Τῶν μέντοι περὶ Θερμοπύλας εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον ἀπαγγελθέντων πυθόμενοι Λεωνίδαν τε κεῖσθαι καὶ κρατεῖν
456 Ξέρξην τῶν κατὰ γῆν παρόδων εἴσω τῆς Ἑλλάδος ἀνεκομίζοντο, τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ πᾶσι τεταγμένων καὶ δι' ἀρετὴν μέγα τοῖς πεπραγμένοις φρονούντων. Παραπλέων δὲ τὴν χώραν ὁ Θεμιστοκλῆς, ᾗ κατάρσεις ἀναγκαίας καὶ καταφυγὰς ἑώρα τοῖς πολεμίοις, ἐνεχάραττε κατὰ τῶν λίθων ἐπιφανῆ γράμματα, τοὺς μὲν εὑρίσκων ἀπὸ τύχης, τοὺς δ' αὐτὸς ἱστὰς περὶ τὰ ναύλοχα καὶ τὰς ὑδρείας· ἐπισκήπτων Ἴωσι διὰ γραμμάτων, εἰ μὲν οἷόν τε μετατάξασθαι πρὸς αὐτοὺς, πατέρας ὄντας καὶ προκινδυνεύοντας ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας, εἰ δὲ μὴ, κακοῦν τὸ βαρβαρικὸν ἐν ταῖς μάχαις καὶ συνταράττειν. Ταῦτα δ' ἤλπιζεν ἢ μεταστήσειν τοὺς Ἴωνας ἢ ταράξειν ὑπόπτους τοῖς βαρβάροις γενομένους. Ξέρξου δὲ διὰ τῆς Δωρίδος ἄνωθεν ἐμβαλόντος εἰς τὴν Φωκίδα καὶ τὰ τῶν Φωκέων ἄστη πυρπολοῦντος οὐ προςήμυνον οἱ Ἕλληνες, καίπερ τῶν Ἀθηναίων δεομένων εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀπαντῆσαι πρὸ

νεκρούς] art. τοὺς add. R., tacito recep. Cor. et Schaef. Delevi; vid. Praef.

CAPUT IX.

δ' αὐτός] reposui ex edd. vett.; δὲ αὐτὸς Cor. et Schaef.
Ἴωσι] Iunt. ἴωσι et mox ἴωνας.
διὰ γραμμάτων] διὰ τῶν γρ. mavult R.
Δωρίδος] δωρῖδος edd. vett.

τῆς Ἀττικῆς, ὥςπερ αὐτοὶ κατὰ θάλατταν ἐπ' Ἀρτεμίσιον
ἐβοήθησαν. Μηδενὸς δ' ὑπακούοντος αὐτοῖς, ἀλλὰ τῆς
Πελοποννήσου περιεχομένων καὶ πᾶσαν ἐντὸς Ἰσθμοῦ τὴν
δύναμιν ὡρμημένων συνάγειν καὶ διατειχιζόντων τὸν
Ἰσθμὸν εἰς θάλατταν ἐκ θαλάττης, ἅμα μὲν ὀργῇ τῆς 457
προδοσίας εἶχε τοὺς Ἀθηναίους, ἅμα δὲ δυςθυμία καὶ
κατήφεια μεμονωμένους. Μάχεσθαι μὲν γὰρ οὐ διενοοῦντο
μυριάσι στρατοῦ τοσαύταις, ὃ δ' ἦν μόνον ἀναγκαῖον ἐν
τῷ παρόντι, τὴν πόλιν ἀφέντας ἐμφῦναι ταῖς ναυσίν·
ὅπερ οἱ πολλοὶ χαλεπῶς ἤκουον, ὡς μήτε νίκης δεόμενοι,
μήτε σωτηρίαν ἐπιστάμενοι θεῶν τε ἱερὰ καὶ πατέρων ἠρία
προϊεμένων.

CAPUT X.

Ἔνθα δὴ Θεμιστοκλῆς ἀπορῶν τοῖς ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς προςάγεσθαι τὸ πλῆθος, ὥςπερ ἐν τραγῳδίᾳ μηχανὴν ἄρας, σημεῖα δαιμόνια καὶ χρησμοὺς ἐπῆγεν αὐτοῖς, σημεῖον μὲν λαμβάνων τὸ τοῦ δράκοντος, ὃς ἀφανὴς ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἐκ τοῦ σηκοῦ δοκεῖ γενέσθαι· καὶ τὰς καθ' ἡμέραν αὐτῷ προτιθεμένας ἀπαρχὰς εὑρίσκοντες ἀψαύστους οἱ ἱερεῖς, ἐξήγγελλον εἰς τοὺς πολλοὺς, Θεμιστοκλέους λόγον διδόντος, ὡς ἀπολέλοιπε τὴν πόλιν

κατὰ θάλατταν] praebuit Par., vulg. θάλασσαν.

ἐμφῦναι] Bodl. 3. et Anon. ἐμβῆναι, aperte ex interpretatione, receptum tamen est a Cor. et Schaef. V. Act. Philol. Monac. T. II. p. 56.

ὅπερ] uncis inclusit R. Iniuria; cf. Act. Semin. Lips. T. II. p. 423. sq.

CAPUT X.

καθ' ἡμέραν] καθημέραν Iunt. Ald.

προτιθεμένας] Iunt. Ald. προςτιθεμένας.

ἡ θεὸς ὑφηγουμένη πρὸς τὴν θάλατταν αὐτοῖς· τῷ δὲ
458 χρησμῷ πάλιν ἐδημαγώγει, λέγων μηδὲν ἄλλο δηλοῦσθαι
ξύλινον τεῖχος ἢ τὰς ναῦς· διὸ καὶ τὴν Σαλαμῖνα θείαν,
οὐχὶ δειλὴν οὐδὲ σχετλίαν καλεῖν τὸν θεὸν, ὡς εὐτυχή-
ματος μεγάλου τοῖς Ἕλλησιν ἐπώνυμον ἐσομένην. Κρα-
τήσας δὲ τῇ γνώμῃ ψήφισμα γράφει, τὴν μὲν πόλιν πα-
ρακαταθέσθαι τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἀθηναίων μεδεούσῃ, τοὺς δ'
ἐν ἡλικίᾳ πάντας ἐμβαίνειν εἰς τὰς τριήρεις, παῖδας δὲ
καὶ γυναῖκας καὶ ἀνδράποδα σώζειν ἕκαστον ὡς δυνατόν.
Κυρωθέντος δὲ τοῦ ψηφίσματος οἱ πλεῖστοι τῶν Ἀθη-
ναίων ὑπεξέθεντο γονέας καὶ γυναῖκας εἰς Τροιζῆνα, φι-
λοτίμως πάνυ τῶν Τροιζηνίων ὑποδεχομένων. Καὶ γὰρ 117
τρέφειν ἐψηφίσαντο δημοσίᾳ, δύο ὀβολοὺς ἑκάστῳ διδόν-
τες, καὶ τῆς ὀπώρας λαμβάνειν τοὺς παῖδας ἐξεῖναι παν-
ταχόθεν, ἔτι δ' ὑπὲρ αὐτῶν διδασκάλοις τελεῖν μισθούς.
Τὸ δὲ ψήφισμα Νικαγόρας ἔγραψεν. Οὐκ ὄντων δὲ δη-
μοσίων χρημάτων τοῖς Ἀθηναίοις Ἀριστοτέλης μέν φησι
τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν πορίσασαν ἑκάστῳ τῶν στρα-
τευομένων ὀκτὼ δραχμὰς αἰτιωτάτην γενέσθαι τοῦ πλη-
459 ρωθῆναι τὰς τριήρεις· Κλείδημος δὲ καὶ τοῦτο Θεμιστο-
κλέους γενέσθαι ποιεῖται στρατήγημα. Καταβαινόντων γὰρ

ὑφηγουμένη] ὑφηγουμένους Iunt.

θάλατταν] dedi ex Par., vulg. θάλασσαν.

Ἀθηναίων] R. coni. Ἀθηνῶν, non improbat Cor. Mihi cur non ita scripsisse videatur Plutarchus, dicam alibi.

ὑπὲρ αὐτῶν] ὑπὲρ αὑτῶν Iunt.

ἑκάστῳ τῶν] Par. mutato ordine: ὀκτὼ δραχμὰς ἑκάστῳ τῶν στρατευομένων.

γενέσθαι ποιεῖται στρατήγημα] infinitiv. Steph. ex vett. codd., si verum est, omisit: secuti sunt R. Cor. Schaef. V. Praef. — pro ποιεῖται Bodl. 3. πεποίηται.

εἰς Πειραιᾶ τῶν Ἀθηναίων φησὶν ἀπολέσθαι τὸ Γοργόνειον ἀπὸ τῆς θεοῦ τοῦ ἀγάλματος· τὸν οὖν Θεμιστοκλέα προσποιούμενον ζητεῖν καὶ διερευνώμενον ἅπαντα χρημάτων εὑρίσκειν πλῆθος ἐν ταῖς ἀποσκευαῖς ἀποκεκρυμμένων, ὧν εἰς μέσον κομισθέντων εὐπορῆσαι τοὺς ἐμβαίνοντας εἰς τὰς ναῦς ἐφοδίων. Ἐκπλεούσης δὲ τῆς πόλεως τοῖς μὲν οἶκτον τὸ θέαμα, τοῖς δὲ θαῦμα τῆς τόλμης παρεῖχε, γονέας μὲν ἄλλῃ προπεμπόντων, αὐτῶν δ' ἀκάμπτων πρὸς οἰμωγὰς καὶ δάκρυα γονέων καὶ περιβολὰς διαπερώντων εἰς τὴν νῆσον. Καίτοι πολλοὶ μὲν διὰ γῆρας ἀπολιμπανόμενοι τῶν πολιτῶν ἔλεον εἶχον· ἦν δέ τις καὶ ἀπὸ τῶν ἡμέρων καὶ συντρόφων ζώων ἐπικλῶσα γλυκυθυμία μετ' ὠρυγῆς καὶ πόθου συμπαραθεόντων ἐμβαίνουσι τοῖς ἑαυτῶν τροφεῦσιν· ἐν οἷς ἱστορεῖται κύων 460
Ξανθίππου τοῦ Περικλέους πατρὸς οὐκ ἀνασχόμενος τὴν ἀπ' αὐτοῦ μόνωσιν ἐναλέσθαι τῇ θαλάττῃ καὶ τῇ τριήρει παρανηχόμενος ἐμπεσεῖν εἰς τὴν Σαλαμῖνα καὶ λειποθυμήσας ἀποθανεῖν εὐθύς· οὗ καὶ τὸ δεικνύμενον ἄχρι νῦν καὶ καλούμενον Κυνὸς σῆμα τάφον εἶναι λέγουσι.

εἰς Πειραιᾶ] Ald. *εἰς πειρεᾶ.*

τὸ Γοργόνειον] vulgat. *τὸν Γοργ.* correxit R. ex Bodl. 3. et Vulc. Et sic nunc Par.

Γοργόνειον] Vulc. *Γοργόνιον.*

ἀποκεκρυμμένων] est ex emendat. Cor., quam confirmat Par. Vulg. *ἀποκεκρυμμένον.*

καὶ δάκρυα γονέων] praestare putavi retinere vulgatam scripturam quam recipere quod non satis exploratum esset. Cor. ex Amiot. scripsit: *καὶ δακρ. γυναικῶν καὶ τέκνων,* quod olim probavit Schaef.; nuper ex Bryani coniect. scripsit: *καὶ δάκρυα γυναικῶν.* Ego vulgat. lectionem defendi posse arbitror.

διαπερώντων] edd. vett. *διαπερόντων.*

ἀπολιμπανόμενοι] Brodl. 3. Vulc. *ἀπολειπόμενοι.*

τῶν πολιτῶν] post haec vv. lunt. male repetit *διὰ γῆρας.*

ἀνασχόμενος] Vulc. *ἀνέχεσθαι.*

CAPUT XI.

Ταῦτα δὴ μεγάλα τοῦ Θεμιστοκλέους. Καὶ τοὺς πολίτας αἰσθόμενος ποθοῦντας Ἀριστείδην καὶ δεδιότας, μὴ δι' ὀργὴν τῷ βαρβάρῳ προςθεὶς ἑαυτὸν ἀνατρέψῃ τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος (ἐξωστράκιστο γὰρ πρὸ τοῦ πολέμου καταστασιασθεὶς ὑπὸ Θεμιστοκλέους), γράφει ψήφισμα, τοῖς ἐπὶ χρόνῳ μεθεστῶσιν ἐξεῖναι κατελθοῦσι πράττειν καὶ λέγειν τὰ βέλτιστα τῇ Ἑλλάδι μετὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν. Εὐρυβιάδου δὲ τὴν μὲν ἡγεμονίαν τῶν νεῶν ἔχοντος διὰ τὸ τῆς Σπάρτης ἀξίωμα, μαλακοῦ δὲ περὶ τὸν κίνδυνον ὄντος, αἴρειν δὲ βουλομένου καὶ πλεῖν ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν, ὅπου καὶ τὸ πεζὸν ἤθροιστο τῶν Πελοποννησίων, ὁ Θεμιστοκλῆς ἀντέλεγεν· ὅτε καὶ τὰ μνημονευό-
461 *μενα λεχθῆναί φασι. Τοῦ γὰρ Εὐρυβιάδου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος· „Ὦ Θεμιστόκλεις, ἐν τοῖς ἀγῶσι τοὺς προεξανισταμένους ῥαπίζουσι" „Ναί" εἶπεν ὁ Θεμιστοκλῆς „ἀλλὰ τοὺς ἀπολειφθέντας οὐ στεφανοῦσιν·" ἐπαραμένου δὲ τὴν βακτηρίαν ὡς πατάξοντος, ὁ Θεμιστοκλῆς ἔφη „Πάταξον μὲν, ἄκουσον δέ." Θαυμάσαντος δὲ τὴν πρᾳότητα τοῦ Εὐρυβιάδου καὶ λέγειν κελεύσαντος, ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνῆγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν λόγον. Εἰπόντος δέ τινος, ὡς ἀνὴρ ἄπολις οὐκ ὀρθῶς διδάσκει τοὺς ἔχοντας ἐγκαταλιπεῖν καὶ προέσθαι τὰς πατρίδας, ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπιστρέψας τὸν λόγον „Ἡμεῖς τοι" εἶπεν „ὦ μοχθηρὲ, τὰς μὲν οἰκίας καὶ τὰ τείχη καταλελοίπαμεν, οὐκ ἀξιοῦντες ἀψύχων ἕνεκα*

CAPUT XI.

Καὶ τούς] Br. corr. *ὅς καὶ*, quod recep. Cor., alteram addens coniecturam: *καὶ ὅτι τοὺς πολ.*

τῶν νεῶν] pro artic. Bodl. 3. *αὐτῶν*.

ὁ Θεμιστ.] vulg. *ὁ μὲν Θεμ.*; abieci particulam c. Par. et edd. vett., quoniam incertae auctoritatis videbatur.

δουλεύειν, πόλις δ' ἡμῖν ἔστι μεγίστη τῶν Ἑλληνίδων αἱ διακόσιαι τριήρεις, αἳ νῦν μὲν ὑμῖν παρεστᾶσι βοηθοὶ σώζεσθαι δι' αὐτῶν βουλομένοις· εἰ δ' ἄπιτε δεύτερον ἡμᾶς προδόντες, αὐτίκα πεύσεταί τις Ἑλλήνων Ἀθηναίους καὶ πόλιν ἐλευθέραν καὶ χώραν οὐ χείρονα κεκτημένους ἧς
ἀπέβαλον." Ταῦτα τοῦ Θεμιστοκλέους εἰπόντος, ἔννοια 462
καὶ δέος ἔσχε τὸν Εὐρυβιάδην τῶν Ἀθηναίων, μὴ σφᾶς
118 ἀπολιπόντες οἴχωνται. Τοῦ δ' Ἐρετριέως πειρωμένου τι
λέγειν πρὸς αὐτὸν „Ἦ γὰρ" ἔφη „καὶ ὑμῖν περὶ πολέμου τίς ἐστι λόγος, οἳ καθάπερ αἱ τευθίδες μάχαιραν μὲν ἔχετε, καρδίαν δὲ οὐκ ἔχετε;"

CAPUT XII.

Λέγεται δ' ὑπό τινων τὸν μὲν Θεμιστοκλέα περὶ τούτων ἀπὸ τοῦ καταστρώματος ἄνωθεν τῆς νεὼς διαλέγεσθαι, γλαῦκα δ' ὀφθῆναι διαπετομένην ἐπὶ τὰ δεξιὰ τῶν νεῶν καὶ τοῖς καρχησίοις ἐπικαθίζουσαν· διὸ δὴ καὶ μάλιστα προσέθεντο τῇ γνώμῃ καὶ παρεσκευάζοντο ναυμα-

---

ἔστι] vulg. ἐστι.

διακόσιαι] in quibusdam esse τριακόσιαι annotat Steph.

νῦν μὲν ὑμῖν] μὲν addidi ex Par.; idem c. Bodl. 3. et Iunt. pro ὑμῖν praebet ἡμῖν, quod placet Cor., mihi displicet.

μὴ σφᾶς] Par. μή σφας.

τι λέγειν] ita scripsi ex Par. et Bodl. 3. R. tacitus scripsit λέγειν τι, quod recep. Cor. et Schaef. In edd. vett. et vulg. τι deest.

ἤ γάρ] Par. Vulc. Iunt. εἰ γάρ.

τίς ἐστι] τὶς ἐστὶ λόγ. Iunt. et Ald. Vulg. τις ἐστὶ λόγ.

οἳ καθάπερ] Par. Vulc. Iunt. οἷον καθάπερ.

τευθίδες] Iunt. τευθῖδες.

CAPUT XII.

διό] Cor. et Schaef. ex Ald. δι' ὅ, et sic voluit Steph.

καὶ μάλιστα] καὶ om. Bodl. 3.

χήσοντες. Ἀλλ' ἐπεὶ τῶν πολεμίων ὁ στόλος τῇ Ἀττικῇ κατὰ τὸ Φαληρικὸν προςφερόμενος τοὺς πέριξ ἀπέκρυψεν αἰγιαλοὺς αὐτός τε βασιλεὺς μετὰ τοῦ πεζοῦ στρατοῦ κα-
463 ταβὰς ἐπὶ τὴν θάλατταν ἄθρους ὤφθη, τῶν δυνάμεων ὁμοῦ γενομένων, ἐξεῤῥύησαν οἱ τοῦ Θεμιστοκλέους λόγοι τῶν Ἑλλήνων καὶ πάλιν ἐπάπταινον οἱ Πελοποννήσιοι πρὸς τὸν Ἰσθμὸν, εἴ τις ἄλλο τι λέγοι χαλεπαίνοντες. Ἐδόκει δὲ τῆς νυκτὸς ἀποχωρεῖν καὶ παρηγγέλλετο πλοῦς τοῖς κυβερνήταις. Ἔνθα δὴ βαρέως φέρων ὁ Θεμιστοκλῆς, εἰ τὴν ἀπὸ τοῦ τόπου καὶ τῶν στενῶν προέμενοι βοήθειαν οἱ Ἕλληνες διαλυθήσονται κατὰ πόλεις, ἐβουλεύετο καὶ συνετίθει τὴν περὶ τὸν Σίκιννον πραγματείαν. Ἦν δὲ τῷ γένει Πέρσης ὁ Σίκιννος αἰχμάλωτος, εὔνους δὲ τῷ Θεμιστοκλεῖ, καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ παιδαγωγός· ὃν ἐκπέμπει πρὸς τὸν Πέρσην κρύφα, κελεύσας λέγειν, ὅτι Θεμιστοκλῆς ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς αἱρούμενος τὰ βασιλέως ἐξαγγέλλει πρῶτος αὐτῷ τοὺς Ἕλληνας ἀποδιδράσκοντας καὶ διακελεύεται μὴ παρεῖναι φυγεῖν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐν ᾧ ταράττονται τῶν πεζῶν χωρὶς ὄντες ἐπιθέσθαι
464 καὶ διαφθεῖραι τὴν ναυτικὴν δύναμιν. Ταῦτα δ' ὁ Ξέρξης ὡς ἀπ' εὐνοίας λελεγμένα δεξάμενος ἥσθη καὶ τέλος

Ἔνθα δή] Ἔνθα δὲ corr. Schaef. V. Praef.

τοῦ τόπου] Teste Steph. legitur etiam τῶν τόπων.

τῶν στενῶν] est ex emendat. R., quam rec. Cor. et Schaef., et confirmat Par., vulg. τῶν στενωπῶν.

Σίκιννον] ita h. l. et bis postea dedi ex Par. et Herodoto l. VIII. c. 75. et 110. vulg. Σίκινον. Bodl. 3. Σίκκινον, et sic Iunt. h. l. et mox σίκκινος. Σικανὸς vocatur in Etymol. M. v. Σίκιννις.

Πέρσην] scribi etiam Ξέρξην, annotat. Steph.

ἐξαγγέλλει] Iunt. Ald. ἐξαγγέλει.

ταράττονται] dedi ex Par., vulg. ταράσσονται.

καὶ τέλος] Bodl. 3. τέλος δ', omisso καί. Teste Steph. τέλος in vett. codd. om., nec videtur legisse Amiot.

εὐθὺς ἐξέφερε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν νεῶν, τὰς μὲν
ἄλλας πληροῦν καθ' ἡσυχίαν, διακοσίαις δ' ἀναχθέντας
ἤδη περιβαλέσθαι τὸν πόρον ἐν κύκλῳ πάντα καὶ διαζῶ-
σαι τὰς νήσους, ὅπως ἐκφύγῃ μηδεὶς τῶν πολεμίων. Τού-
των δὲ πραττομένων Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου πρῶτος
αἰσθόμενος ἧκεν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ Θεμιστοκλέους, οὐκ
ὢν φίλος, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνον ἐξωστρακισμένος, ὥςπερ
εἴρηται, προελθόντι δὲ τῷ Θεμιστοκλεῖ φράζει τὴν κύκλω-
σιν. Ὁ δὲ τήν τε ἄλλην καλοκαγαθίαν τοῦ ἀνδρὸς εἰδὼς
καὶ τῆς τότε παρουσίας ἀγάμενος φράζει τὰ περὶ τὸν Σί-
κιννον αὐτῷ καὶ παρεκάλει τῶν Ἑλλήνων ἐπιλαμβάνεσθαι
καὶ συμπροθυμεῖσθαι πίστιν ἔχοντα μᾶλλον, ὅπως ἐν τοῖς
στενοῖς ναυμαχήσωσιν. Ὁ μὲν οὖν Ἀριστείδης ἐπαινέσας
τὸν Θεμιστοκλέα τοὺς ἄλλους ἐπῄει στρατηγοὺς καὶ τριη- 465
ράρχους ἐπὶ τὴν μάχην παροξύνων. Ἔτι δ' ὅμως ἀπι-
στούντων ἐφάνη Τενεδία [μία] τριήρης αὐτόμολος, ἧς
ἐναυάρχει Παναίτιος, ἀπαγγέλλουσα τὴν κύκλωσιν, ὥςτε

διακοσίαις δ'] δ' om. Iunt.

πάντα] Iunt. πάντας.

ἐκφύγῃ] Par. ἐκφύγοι, quod non displicet.

ὥςπερ] Bodl. 3. ὡς.

τήν τε] revocavi ex Par. et edd. vett. Inde ab R. editum est τήν τ'.

φράζει τά] Par. Bodl. 3. λέγει.

Σίκιννον] Iunt. σικίνιον.

ἐπιλαμβάνεσθαι] dedi ex Par. Bodl. 3. et edd. vett., vulg. συνεπιλαμβάνεσθαι, cuius dubia est auctoritas.

Τενεδία [μία]] hanc omnium librorum scripturam, quam Amiot. quoque agnoscit, non ausus sum mutare. Ex Herodot. VIII. 82. Palmerius corr. Τηνία, quod rec. Cor. Schaef.; μία uncis sepsit R., del. Cor. et Schaef. Alios auctores, non Herodotum, videtur secutus esse Plutarchus.

τὴν κύκλωσιν] male ap. Hutten. excidit artic., unde in Cor. et Schaef. editt. desideratur.

καὶ θυμῷ τοὺς Ἕλληνας κινῆσαι μετ' ἀνάγκης πρὸς τὸν κίνδυνον.

CAPUT XIII.

Ἅμα δ' ἡμέρᾳ Ξέρξης μὲν ἄνω καθῆστο τὸν στόλον ἐποπτεύων καὶ τὴν παράταξιν, ὡς μὲν Φανόδημός φησιν, ὑπὲρ τὸ Ἡράκλειον, ᾗ βραχεῖ πόρῳ διείργεται τῆς Ἀττικῆς ἡ νῆσος, ὡς δ' Ἀκεστόδωρος, ἐν μεθορίῳ τῆς Μεγαρίδος ὑπὲρ τῶν καλουμένων Κεράτων χρυσοῦν δίφρον θέμενος καὶ γραμματεῖς πολλοὺς παραστησάμενος, ὧν ἔργον ἦν ἀπογράφεσθαι κατὰ μάχην τὰ πραττόμενα. Θεμιστοκλεῖ δὲ παρὰ τὴν ναυαρχίδα τριήρη σφαγιαζομένῳ τρεῖς προςήχθησαν αἰχμάλωτοι, κάλλιστοι μὲν ἰδέσθαι τὴν ὄψιν, ἐσθῆσι δὲ καὶ χρυσῷ κεκοσμημένοι διαπρεπῶς· ἐλέγοντο δὲ Σανδαύκης παῖδες εἶναι τῆς βασιλέως ἀδελφῆς καὶ Ἀρ-
466 ταΰκτου. Τούτους ἰδὼν Εὐφραντίδης ὁ μάντις, ὡς ἅμα μὲν ἀνέλαμψεν ἐκ τῶν ἱερῶν μέγα καὶ περιφανὲς πῦρ, ἅμα δὲ πταρμὸς ἐκ τῶν δεξιῶν ἐσήμηνε, τὸν Θεμιστοκλέα 119

θυμῷ] R. maluit θυμὸν, quod videtur legisse Amiot. Schaef. in Creuzer. Melet. II. p. 34. coni. ἀθύμους.

CAPUT XIII.

δ' ἡμέρᾳ] δ' om. Iunt.
βραχεῖ] Iunt. βραχύ.
μεθορίῳ] Par. μεθορίᾳ.
κατὰ μάχην] κ. τὴν μάχ. de suo Cor., quod rec. Schaef.
ἐσθῆσι δέ] δὲ om. Par.

Σανδαύκης] hoc restitui: in Par. et Vulc. est Σανδάκης (et sic Amiot.), quod recep. Cor. et Schaef. At vid. Aristid. c. IX.: ἐν δὲ τούτοις ἦσαν ἀδελφῆς βασιλέως ὄνομα Σ α ν δ α ύ κ η ς τρεῖς παῖδες, ubi libri nihil variant.

Ἀρταΰκτου] scripsi cum Cor. et Schaef. ex Vulc. et Par., vulg. Αὐτάρκτου, quod agnoscit Amiot. Eundem videtur intelligere, qui Herodoto vocatur Ἀρταΰκτης.

δεξιωσάμενος ἐκέλευσε τῶν νεανίσκων κατάρξασθαι καὶ καθιερῶσαι πάντας ὠμηστῇ Διονύσῳ προσευξάμενον· οὕτω γὰρ ἅμα σωτηρίαν τε καὶ νίκην ἔσεσθαι τοῖς Ἕλλησιν. Ἐκπλαγέντος δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους ὡς μέγα τὸ μάντευμα καὶ δεινὸν, οἷον εἴωθεν ἐν μεγάλοις ἀγῶσι καὶ πράγμασι χαλεποῖς, μᾶλλον ἐκ τῶν παραλόγων ἢ τῶν εὐλόγων τὴν σωτηρίαν ἐλπίζοντες οἱ πολλοὶ τὸν θεὸν ἅμα κοινῇ κατεκαλοῦντο φωνῇ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τῷ βωμῷ προσαγαγόντες ἠνάγκασαν, ὡς ὁ μάντις ἐκέλευσε, τὴν θυσίαν συντελεσθῆναι. Ταῦτα μὲν οὖν ἀνὴρ φιλόσοφος καὶ γραμμάτων οὐκ ἄπειρος ἱστορικῶν Φανίας ὁ Λέσβιος εἴρηκε.

CAPUT XIV.

Περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν βαρβαρικῶν νεῶν Αἰσχύλος ὁ ποιητὴς ὡς ἂν εἰδὼς καὶ διαβεβαιούμενος ἐν τραγῳδίᾳ Πέρσαις λέγει ταῦτα·

Ξέρξῃ δὲ (καὶ γὰρ οἶδα) χιλιὰς μὲν ἦν
Νεῶν τὸ πλῆθος· αἱ δ' ὑπέρκομποι τάχει 467
Ἑκατὸν δὶς ἦσαν ἑπτά θ'· ὧδ' ἔχει λόγος.

Τῶν δ' Ἀττικῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τὸ πλῆθος οὐσῶν ἑκάστη τοὺς ἀπὸ τοῦ καταστρώματος μαχομένους ὀκτωκαίδεκα εἶχεν, ὧν τοξόται τέσσαρες ἦσαν, οἱ λοιποὶ δ' ὁπλῖται. Δοκεῖ δ' οὐχ ἧττον εὖ τὸν καιρὸν ὁ Θεμιστο-

---

ὠμηστῇ] Bodl. 3. ὡς μυστῇ.

CAPUT XIV.

καὶ διαβεβ.] καὶ del. Cor. et Schaef., quem cf. in Indic. ad Apollon. Rhod. p. 664. b.

Ξέρξῃ] Bodl. 3. Ξέρξης. — Ibidem desunt vv. καὶ γὰρ οἶδα.

νεῶν τὸ πλ.] ap. Aeschyl. (v. 347. Blomf.) scribitur: ὧν ἦγε πλ.

ἑπτά θ'] Par. et edd. vett. ἑπτά τε.

κλῆς ἢ τὸν τόπον συνιδὼν καὶ φυλάξας μὴ πρότερον ἀντιπρώρους καταστῆσαι ταῖς βαρβαρικαῖς τὰς τριήρεις, ἢ τὴν εἰωθυῖαν ὥραν παραγενέσθαι τὸ πνεῦμα λαμπρὸν ἐκ πελάγους ἀεὶ καὶ κῦμα διὰ τῶν στενῶν κατάγουσαν, ὃ τὰς μὲν Ἑλληνικὰς οὐκ ἔβλαπτε ναῦς ἁλιτενεῖς οὔσας καὶ ταπεινοτέρας, τὰς δὲ βαρβαρικὰς ταῖς τε πρύμναις ἀνεστώσας καὶ τοῖς καταστρώμασιν ὑψορόφους καὶ βαρείας ἐπιφερομένας ἔσφαλλε προσπῖπτον καὶ παρεδίδου πλαγίας τοῖς Ἕλλησιν ὀξέως προσφερομένοις καὶ τῷ Θεμιστοκλεῖ
468 προσέχουσιν, ὡς ὁρῶντι μάλιστα τὸ συμφέρον, καὶ ὅτι κατ' ἐκεῖνον ὁ Ξέρξου ναύαρχος Ἀριαμένης ναῦν ἔχων μεγάλην ὥςπερ ἀπὸ τείχους ἐτόξευε καὶ ἠκόντιζεν, ἀνὴρ ἀγαθὸς ὢν καὶ τῶν βασιλέως ἀδελφῶν πολὺ κράτιστός τε καὶ δικαιότατος. Τοῦτον μὲν οὖν Ἀμεινίας ὁ Δεκελεὺς καὶ Σωσικλῆς ὁ Πεδιεὺς ὁμοῦ πλέοντες, ὡς αἱ νῆες ἀντίπρωροι προςπεσοῦσαι καὶ συνερείσασαι τοῖς χαλκώμασιν ἐνεσχέθησαν, ἐπιβαίνοντα τῆς αὐτῶν τριήρους ὑποστάντες καὶ τοῖς δόρασι τύπτοντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐνέβαλον· καὶ τὸ σῶμα μετ' ἄλλων φερόμενον ναυαγίων Ἀρτεμισία γνωρίσασα πρὸς Ξέρξην ἀνήνεγκεν.

τὸ πνεῦμ. λ.] R. *τὴν πν. λ.* Ego malim: *τὴν τὸ πν. λ.*

ἁλιτενεῖς] est ex emendatione Br., quam probarunt R. Cor. Schaef. Vulgatam defendunt Ruhnken. ad Tim. p. 46. ed. Lips. et Wesseling. ad Herodot. VIII. 60.

τοῖς καταστρ.] Vulc. *ταῖς κατ.*

προσπῖπτον] ita corr. Schaef., vulg. *προσπίπτον.*

πλαγίας] Par. et edd. vett. *πλαγείας.*

καὶ ἠκόντιζεν] om. Bodl. 3.

Σωσικλῆς] Par. *σωκλῆς*: cf. Valcken. ad Herod. VIII. 11.

CAPUT XV.

Ἐν δὲ τούτῳ τοῦ ἀγῶνος ὄντος φῶς μὲν ἐκλάμψαι μέγα λέγουσιν Ἐλευσινόθεν, ἦχον δὲ καὶ φωνὴν τὸ Θριάσιον κατέχειν πεδίον ἄχρι τῆς θαλάττης, ὡς ἀνθρώπων ὁμοῦ πολλῶν τὸν μυστικὸν ἐξαγόντων Ἴακχον· ἐκ δὲ τοῦ πλήθους τῶν φθεγγομένων κατὰ μικρὸν ἀπὸ γῆς ἀναφερόμενον νέφος ἔδοξεν αὖθις ὑπονοστεῖν καὶ κατασκήπτειν εἰς τὰς τριήρεις. Ἕτεροι δὲ φάσματα καὶ εἴδωλα καθορᾷν ἔδοξαν ἐνόπλων ἀνδρῶν ἀπ' Αἰγίνης τὰς χεῖρας ἀνεχόντων πρὸ τῶν Ἑλληνικῶν τριηρῶν, οὓς εἴκαζον Αἰακίδας εἶναι παρακεκλημένους εὐχαῖς πρὸ τῆς μάχης ἐπὶ 469
τὴν βοήθειαν. Πρῶτος μὲν οὖν λαμβάνει ναῦν Λυκομήδης, ἀνὴρ Ἀθηναῖοις τριηραρχῶν, ἧς τὰ παράσημα περικόψας ἀνέθηκεν Ἀπόλλωνι δαφνηφόρῳ. Οἱ δ' ἄλλοι τοῖς βαρβάροις ἐξισούμενοι τὸ πλῆθος ἐν στενῷ κατὰ μέρος προςφερομένους καὶ περιπίπτοντας ἀλλήλοις ἐτρέψαντο μέχρι δείλης ἀντισχόντας, ὡς εἴρηκε Σιμωνίδης, τὴν καλὴν ἐκείνην καὶ περιβόητον ἀράμενοι νίκην, ἧς οὔθ' Ἕλλησιν οὔτε βαρβάροις ἐνάλιον ἔργον εἴργασται λαμπρότερον, ἀνδρείᾳ μὲν καὶ προθυμίᾳ κοινῇ τῶν ναυμαχησάντων, γνώμῃ δὲ καὶ δεινότητι Θεμιστοκλέους.

CAPUT XV.

ἐξαγόντων] scripsi cum Schaef. ex emendat. Cor., vulg. ἐξαγαγόντων.

κατὰ μικρόν] Par. καταμικρὸν, eraso accentu in α.

προςφερομένους] Iunt. προσφερομένοις.

ἀλλήλοις] edd. vett. ἀλλήλους.

ἀνδρείᾳ] hoc ex correctione praebet Par., prius fuit ἀνδρίᾳ.

CAPUT XVI.

Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν Ξέρξης μὲν ἔτι θυμομαχῶν 120
πρὸς τὴν ἀπότευξιν ἐπεχείρει διὰ χωμάτων ἐπάγειν τὸ
πεζὸν εἰς Σαλαμῖνα τοῖς Ἕλλησιν ἐμφράξας τὸν διὰ μέ-
σου πόρον· Θεμιστοκλῆς δ᾽ ἀποπειρώμενος Ἀριστείδου
λόγῳ γνώμην ἐποιεῖτο λύειν τὸ ζεῦγμα ταῖς ναυσὶν ἐπι-
πλεύσαντας εἰς Ἑλλήσποντον „Ὅπως" ἔφη „τὴν Ἀσίαν
470 ἐν τῇ Εὐρώπῃ λάβωμεν." Δυσχεραίνοντος δὲ τοῦ Ἀρι-
στείδου καὶ λέγοντος ὅτι „Νῦν μὲν τρυφῶντι τῷ βαρ-
βάρῳ πεπολεμήκαμεν, ἂν δὲ κατακλείσωμεν εἰς τὴν Ἑλ-
λάδα καὶ καταστήσωμεν εἰς ἀνάγκην ὑπὸ δέους ἄνδρα
τηλικούτων δυνάμεων κύριον, οὐκέτι καθήμενος ὑπὸ
σκιάδι χρυσῇ θεάσεται τὴν μάχην ἐφ᾽ ἡσυχίας, ἀλλὰ
πάντα τολμῶν καὶ πᾶσιν αὐτὸς παρὼν διὰ τὸν κίνδυνον
ἐπανορθώσεται τὰ παρειμένα καὶ βουλεύσεται βέλτιον ὑπὲρ
τῶν ὅλων· οὐ τὴν οὖσαν οὖν" ἔφη „δεῖ γέφυραν, ὦ
Θεμιστόκλεις, ἡμᾶς ἀναιρεῖν, ἀλλ᾽ ἑτέραν, εἴπερ οἷόν τε,
προςκατασκευάσαντας ἐκβαλεῖν διὰ τάχους τὸν ἄνθρωπον
ἐκ τῆς Εὐρώπης·" „Οὐκοῦν" εἶπεν ὁ Θεμιστοκλῆς „εἰ
δοκεῖ ταῦτα συμφέρειν, ὥρα σκοπεῖν καὶ μηχανᾶσθαι πάν-
τας ἡμᾶς, ὅπως ἀπαλλαγήσεται τὴν ταχίστην ἐκ τῆς Ἑλλά-
δος." Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔδοξε, πέμπει τινὰ τῶν βασιλικῶν
εὐνούχων ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἀνευρών, Ἀρνάκην ὄνομα,

CAPUT XVI.

ἀπότευξιν] Teste Steph. legitur etiam *ἀπόζευξιν*.

ἐπιπλεύσαντας] Iunt. Ald. *ἐπιπλεύσαντες*.

προςκατασκευάσαντας] Vulc. *προςκατασκευάσαντες*.

ἀπαλλαγήσεται] ita R. addicente Par. correxit vulg. *ἀπαλλαγήσηται*, quod soloecum esse neque ipse intellexit nec Cor.

ταῦτα ἔδοξε] revocavi ex Par. et edd. vett. Inde ab R. editur *ταῦτ᾽ ἔδ.*

ἔδοξε] Iunt. *ἔδοξεν*.

φράζειν βασιλεῖ κελεύσας, ὅτι τοῖς μὲν Ἕλλησι δέδοκται τῷ ναυτικῷ κεκρατηκότας ἀναπλεῖν εἰς τὸν Ἑλλήςποντον ἐπὶ τὸ ζεῦγμα καὶ λύειν τὴν γέφυραν, Θεμιστοκλῆς δὲ 471
κηδόμενος βασιλέως παραινεῖ σπεύδειν ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ θάλατταν καὶ περαιοῦσθαι, μέχρις αὐτὸς ἐμποιεῖ τινας διατριβὰς τοῖς συμμάχοις καὶ μελλήσεις πρὸς τὴν δίωξιν. Ταῦθ' ὁ βάρβαρος ἀκούσας καὶ γενόμενος περίφοβος διὰ τάχους ἐποιεῖτο τὴν ἀναχώρησιν. Καὶ πεῖραν ἡ Θεμιστοκλέους καὶ Ἀριστείδου φρόνησις ἐν Μαρδονίῳ παρέσχεν, εἴγε πολλοστημορίῳ τῆς Ξέρξου δυνάμεως διαγωνισάμενοι Πλαταιᾶσιν εἰς τὸν περὶ τῶν ὅλων κίνδυνον κατέστησαν.

CAPUT XVII.

Πόλεων μὲν οὖν τὴν Αἰγινητῶν ἀριστεῦσαί φησιν Ἡρόδοτος, Θεμιστοκλεῖ δὲ, καίπερ ἄκοντες ὑπὸ φθόνου, τὸ πρωτεῖον ἀπέδοσαν ἅπαντες. Ἐπεὶ γὰρ ἀναχωρήσαντες εἰς τὸν Ἰσθμὸν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὴν ψῆφον ἔφερον οἱ στρατηγοὶ, πρῶτον μὲν ἕκαστος ἑαυτὸν ἀπέφαινεν ἀρετῇ, 472
δεύτερον δὲ μεθ' ἑαυτὸν Θεμιστοκλέα. Λακεδαιμόνιοι δ' εἰς τὴν Σπάρτην αὐτὸν καταγαγόντες Εὐρυβιάδῃ μὲν ἀνδρείας, ἐκείνῳ δὲ σοφίας ἀριστεῖον ἔδοσαν θαλλοῦ στέφανον, καὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἁρμάτων τὸ πρωτεῦον ἐδωρήσαντο, καὶ τριακοσίους τῶν νέων πομποὺς ἄχρι τῶν

θάλατταν] dedi ex Par., v. *θάλασσαν.*

Πλαταιᾶσιν] vulg. *Πλαταιάσιν* correxit Cor. In Par. Bodl. 3. Vulc. Iunt. est *Πλαταιεῦσιν.* Schaef. dedit *Πλαταιαῖσιν.*

CAPUT XVII.

ἀριστεῦσαί φησιν] Iunt. *ἀριστεῦσαι φησίν.* In Francof. est *ἀριστεύσαι φησίν.*

ἄκοντες] Par. *ἄκοντι.* Vulc. *ἄκοντι* vel *ἄκοντες.*

ἀνδρείας] Par. *ἀνδρίας.*

ὅρων συνεξέπεμψαν. Λέγεται δ' Ὀλυμπίων τῶν ἐφεξῆς ἀγομένων καὶ παρελθόντος εἰς τὸ στάδιον τοῦ Θεμιστοκλέους ἀμελήσαντας τῶν ἀγωνιστῶν τοὺς παρόντας ὅλην ἡμέραν ἐκεῖνον θεᾶσθαι καὶ τοῖς ξένοις ἐπιδεικνύειν ἅμα θαυμάζοντας καὶ κροτοῦντας, ὥςτε καὶ αὐτὸν ἡσθέντα πρὸς τοὺς φίλους ὁμολογῆσαι τὸν καρπὸν ἀπέχειν τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αὐτῷ πονηθέντων.

CAPUT XVIII.

Καὶ γὰρ ἦν τῇ φύσει φιλοτιμότατος, εἰ δεῖ τεκμαίρεσθαι διὰ τῶν ἀπομνημονευομένων. Αἱρεθείς τε γὰρ ναύαρχος ὑπὲρ τῆς πόλεως οὐδὲν οὔτε τῶν ἰδίων οὔτε τῶν κοινῶν κατὰ μέρος ἐχρημάτιζεν, ἀλλὰ πᾶν ἀνεβάλλετο τὸ προςπῖπτον εἰς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἐκ-
473 πλεῖν ἔμελλεν, ἵν' ὁμοῦ πολλὰ πράττων πράγματα καὶ παντοδαποῖς ἀνθρώποις ὁμιλῶν μέγας εἶναι δοκῇ καὶ πλεῖστον δύνασθαι, τῶν τε νεκρῶν τοὺς ἐκπεσόντας ἐπισκοπῶν παρὰ τὴν θάλασσαν, ὡς εἶδε περικείμενα ψέλλια χρυσᾶ καὶ στρεπτοὺς, αὐτὸς μὲν παρῆλθε, τῷ δ' ἑπομένῳ φίλῳ δείξας, εἶπεν „Ἀνελοῦ σαυτῷ· σὺ γὰρ οὐκ 121
εἶ Θεμιστοκλῆς." Πρός δέ τινα τῶν καλῶν γεγονότων, Ἀντιφάτην, ὑπερηφάνως αὐτῷ κεχρημένον πρότερον, ὕστε-

---

ὅλην ἡμέραν] delevi art. τὴν qui vulg. additur. Deest enim in Par. Bodl. 3. et edd. vett.

θεᾶσθαι] Bodl. 3. θεάσασθαι.

τῶν ὑπέρ] Iunt. Ald. τὸν ὑπέρ.

CAPUT XVIII.

φιλοτιμότατος] Iunt. Ald. φιλοτιμώτατος.

προσπῖπτον] v. προσπίπτον, corr. Schaef.

ψέλλια] Par. ψέλια.

ρον δὲ θεραπεύοντα διὰ τὴν δόξαν, „Ὦ μειράκιον“ εἶπεν „ὀψὲ μὲν, ἀμφότεροι δ' ἅμα νοῦν ἐσχήκαμεν.“ Ἔλεγε δὲ τοὺς Ἀθηναίους οὐ τιμᾶν αὐτὸν οὐδὲ θαυμάζειν, ἀλλ' ὥσπερ πλατάνῳ χειμαζομένους μὲν ὑποτρέχειν καὶ κινδυνεύοντας, εὐδίας δὲ περὶ αὐτοὺς γενομένης τίλλειν καὶ κολούειν. Τοῦ δὲ Σεριφίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὡς οὐ δι' αὐτὸν ἔσχηκε δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν, „Ἀληθεύων λέγεις“ εἶπεν „ἀλλ' οὔτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὢν ἐγενόμην ἔνδοξος, οὔτε σὺ Ἀθηναῖος.“ Ἑτέρου δέ τινος τῶν στρατηγῶν, ὡς ἔδοξέ τι χρήσιμον διαπεπρᾶχθαι τῇ πόλει, θρασυνομένου πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ τὰς ἑαυτοῦ ταῖς 474 ἐκείνου πράξεσιν ἀντιπαραβάλλοντος, ἔφη τῇ ἑορτῇ τὴν ὑστέραν ἐρίσαι λέγουσαν, ὡς ἐκείνη μὲν ἀσχολιῶν τε μεστὴ καὶ κοπώδης ἐστὶν, ἐν αὐτῇ δὲ πάντες ἀπολαύουσι τῶν παρεσκευασμένων σχολάζοντες· τὴν δ' ἑορτὴν πρὸς ταῦτ' εἰπεῖν „Ἀληθῆ λέγεις· ἀλλ' ἐμοῦ μὴ γενομένης σὺ οὐκ ἂν ἦσθα.“ „Κἀμοῦ τοίνυν“ ἔφη „τότε μὴ γενομένου ποῦ ἂν ἦτε νῦν ὑμεῖς;“ Τὸν δὲ υἱὸν ἐντρυφῶντα τῇ μητρὶ καὶ δι' ἐκείνην αὐτῷ σκώπτων ἔλεγε πλεῖστον

γενομένης] γινομένης coni. Cor. Non opus.
δι' αὐτὸν] Iunt. αὐτόν.
τῇ ἑορτῇ τὴν ὑστέραν] Anon. τῇ ὑστέρᾳ τὴν ἑορτήν.
ὑστέραν] an forte ὑστεραίαν?, quamquam eadem forma T. II. p. 320. E. Sed is quoque locus corrigendus videtur ex p. 270. B. τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους ἔχει λόγον, ἐρίσαι ποτὲ τὴν ὑστεραίαν πρὸς τὴν ἑορτὴν — cf. Schaef. Apparat. ad Demosth. T. II. p. 428.
ἐν αὐτῇ] scripsi c. Schaef., vulg. αὐτῇ.
τὴν δ' ἑορτὴν] Anon. τὴν δὲ ὑστέραν.
τὸν δὲ υἱὸν] sic reposui ex edd. vett. Inde ab R. editum est δ' υἱόν. Steph. annotat legi etiam: τῷ δὲ υἱῷ ἐντρυφώσης τῆς μητρός.
δι' ἐκείνην] ἐκείνης maluit Steph., nec improbat Cor., propter Cat. mai. c. VIII.: ἐπιτάττοντος αὐτῷ πολλὰ τοῦ υἱοῦ διὰ τῆς μητρός.

τῶν Ἑλλήνων δύνασθαι· τοῖς μὲν γὰρ Ἕλλησιν ἐπιτάττειν Ἀθηναίους, Ἀθηναίοις δ' αὐτὸν, αὐτῷ δὲ τὴν ἐκείνου μητέρα, τῇ μητρὶ δ' ἐκεῖνον. Ἴδιος δέ τις ἐν πᾶσι βουλόμενος εἶναι χωρίον μὲν πιπράσκων ἐκέλευε κηρύττειν, ὅτι καὶ γείτονα χρηστὸν ἔχει, τῶν δὲ μνωμένων αὐτοῦ τὴν θυγατέρα τὸν ἐπιεικῆ τοῦ πλουσίου προκρίνας ἔφη ζητεῖν ἄνδρα χρημάτων δεόμενον μᾶλλον ἢ χρήματα ἀνδρός. Ἐν μὲν οὖν τοῖς ἀποφθέγμασι τοιοῦτός τις ἦν.

CAPUT XIX.

Γενόμενος δ' ἀπὸ τῶν πράξεων ἐκείνων εὐθὺς ἐπεχείρει τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν καὶ τειχίζειν, ὡς μὲν ἱστορεῖ Θεόπομπος, χρήμασι πείσας μὴ ἐναντιωθῆναι τοὺς Ἐφόρους, ὡς δ' οἱ πλεῖστοι, παρακρουσάμενος. Ἧκε μὲν γὰρ εἰς Σπάρτην ὄνομα πρεσβείας ἐπιγραψάμενος· ἐγκαλούντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν, ὅτι τειχίζουσι τὸ ἄστυ καὶ Πολιάρχου κατηγοροῦντος ἐπίτηδες ἐξ Αἰγίνης ἀποσταλέντος, ἠρνεῖτο καὶ πέμπειν ἐκέλευεν εἰς Ἀθήνας τοὺς κατοψομένους, ἅμα μὲν ἐμβάλλων τῷ τειχισμῷ χρόνον ἐκ τῆς διατριβῆς, ἅμα δὲ βουλόμενος ἀνθ' αὐτοῦ τοὺς πεμπομένους ὑπάρχειν τοῖς Ἀθηναίοις. Ὃ καὶ συνέβη· γνόντες γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ ἀληθὲς οὐκ ἠδίκησαν αὐτὸν, ἀλλ' ἀδήλως χαλεπαίνοντες ἀπέπεμψαν. Ἐκ δὲ τούτου

αὐτὸν, αὐτῷ] vulg. *αὐτ.*, *αὐτῷ*, corr. Schaef.

CAPUT XIX.

μὲν γάρ] *γάρ* om. Iunt.

Πολιάρχου] Par. *πολυάρχου*. — *Praefectum urbis* intelligi vult O. Muellerus Aeginett. p. 135., quod ego nondum satis exploratum puto.

ἀνθ' αὐτοῦ] corr. R., vulg. *ἀντ' αὐτ.*

ὃ καί] ap. Br. male scribitur *ὃ δέ*.

τὸν Πειραιᾶ κατεσκεύαζε, τὴν τῶν λιμένων εὐφυΐαν κατανοήσας καὶ τὴν πόλιν ὅλην ἁρμοττόμενος πρὸς τὴν θά- 476 λατταν, καὶ τρόπον τινὰ τοῖς παλαιοῖς βασιλεῦσι τῶν Ἀθηναίων ἀντιπολιτευόμενος. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ὡς λέγεται, πραγματευόμενοι τοὺς πολίτας ἀποσπάσαι τῆς θαλάττης καὶ συνεθίσαι ζῆν μὴ πλέοντας, ἀλλὰ τὴν χώραν φυτεύοντας, τὸν περὶ τῆς Ἀθηνᾶς διέδοσαν λόγον, ὡς ἐρίσαντα περὶ τῆς χώρας τὸν Ποσειδῶ δείξασα τὴν μορίαν τοῖς δικασταῖς ἐνίκησε. Θεμιστοκλῆς δ' οὐχ, ὡς Ἀριστοφάνης ὁ κωμικὸς λέγει, τῇ πόλει τὸν Πειραιᾶ προσέμαξεν, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐξῆψε τοῦ Πειραιῶς καὶ τὴν γῆν τῆς θαλάττης· ὃ καὶ τὸν δῆμον ηὔξησε κατὰ τῶν ἀρίστων καὶ θράσους ἐνέπλησεν, εἰς ναύτας καὶ κελευστὰς καὶ κυβερνήτας τῆς δυνάμεως ἀφικομένης. Διὸ καὶ τὸ βῆμα τὸ ἐν Πνυκὶ πεποιημένον ὥστ' ἀποβλέπειν πρὸς τὴν θάλασσαν, ὕστερον οἱ τριάκοντα πρὸς τὴν χώραν ἀπέστρεψαν, οἰόμενοι τὴν μὲν κατὰ θάλατταν ἀρχὴν γένεσιν εἶναι δημοκρατίας, ὀλιγαρχίᾳ δ' ἧττον δυσχεραίνειν τοὺς γεωργοῦντας.

θάλατταν] scripsi ex Par., vulg. θάλασσαν.

μὲν γάρ] γὰρ om. Iunt.

θαλάττης] praebuit Par., vulg. θαλάσσης.

ἐρίσαντα — τὸν Ποσειδῶ] ita scripsi ex Par. Bodl. 3. Vulc. Anon., vulg. ἐρίσαντος — τοῦ Ποσειδῶνος. Forma accusativi Ποσειδῶ usus est Plutarch. in Romul. c. XIII.

Πειραῖα] edd. vett. πειρεᾶ et mox πειρεῶς.

προσέμαξεν] ita scribendum esse ex Arist. Equitt. 812. vidit Xyl., quem reliqui secuti sunt interpr. idemque praebet Anon. Vulg. προσέμιξεν.

ὃ καί] Fortasse scribendum ᾧ καὶ, quod confirmat Amiot.

Πνυκί] idem praebet Par., sed per correctionem.

CAPUT XX.

477 Θεμιστοκλῆς δὲ καὶ μεῖζόν τι περὶ τῆς ναυτικῆς διενοήθη δυνάμεως. Ἐπεὶ γὰρ ὁ τῶν Ἑλλήνων στόλος ἀπηλ- 122
λαγμένου Ξέρξου κατῆρεν εἰς Παγασὰς καὶ διεχείμαζε, δημηγορῶν ἐν τοῖς Ἀθηναίοις ἔφη τινὰ πρᾶξιν ἔχειν ὠφέλιμον μὲν αὐτοῖς καὶ σωτήριον, ἀπόῤῥητον δὲ πρὸς τοὺς πολλούς. Τῶν δ' Ἀθηναίων Ἀριστείδῃ μόνῳ φράσαι κελευόντων κἂν ἐκεῖνος δοκιμάσῃ περαίνειν, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς ἔφρασε τῷ Ἀριστείδῃ, τὸ νεώριον ἐμπρῆσαι διανοεῖσθαι τῶν Ἑλλήνων, ὁ δ' εἰς τὸν δῆμον παρελθὼν ἔφη, τῆς πράξεως, ἣν διανοεῖται πράττειν ὁ Θεμιστοκλῆς, μηδεμίαν εἶναι μήτε λυσιτελεστέραν μήτ' ἀδικωτέραν. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι διὰ ταῦτα παύσασθαι τῷ Θεμιστοκλεῖ προσέταξαν. Ἐν δὲ τοῖς Ἀμφικτυονικοῖς συνεδρίοις τῶν Λακεδαιμονίων εἰσηγουμένων, ὅπως ἀπείργωνται τῆς Ἀμφικτυονίας αἱ μὴ συμμαχήσασαι κατὰ τοῦ Μήδου πόλεις, φοβηθεὶς μὴ Θετταλοὺς καὶ Ἀργείους, ἔτι δὲ Θηβαίους, ἐκβαλόντες τοῦ συνεδρίου παντελῶς ἐπικρατήσωσι τῶν
478 ψήφων καὶ γένηται τὸ δοκοῦν ἐκείνοις, συνεῖπε ταῖς πόλεσι καὶ μετέθηκε τὰς γνώμας τῶν Πυλαγόρων, διδάξας, ὡς τριάκοντα καὶ μία μόναι πόλεις εἰσὶν αἱ μετασχοῦσαι τοῦ πολέμου καὶ τούτων αἱ πλείους παντάπασι μικραί·

CAPUT XX.

μόνῳ φράσαι] Par. φράσαι μόνῳ.
ἔφρασε] hoc reposui: inde a Bryano editur ἔφραζε, v. Praef.
τὸ νεώριον] edd. vett. τὸν νεωρ.
ἐμπρῆσαι] Iunt. ἐμπῆσαι: Ald. Basil. ἐμπήσαι.
μήτε λυσιτελ.] male R. praetulit μήτ' ἀλυσιτ. ex Bodl. 3. et Iunt.
μήτ' ἀδικ.] Cor. et Schaef. c. Br. et Iunt. μήτε ἀδικ.
Ἀμφικτυονίας] Iunt. Ald. ἀμφυκτιονίας.
αἱ μὴ συμμ.] Iunt. αἱ μὴν συμμ.
Ἀργείους] ἀργείοις Iunt.

δεινὸν οὖν, εἰ, τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐκσπόνδου γενομένης, ἐπὶ ταῖς μεγίσταις δυσὶν ἢ τρισὶ πόλεσιν ἔσται τὸ συνέδριον. Ἐκ τούτου μὲν οὖν μάλιστα τοῖς Λακεδαιμονίοις προσέκρουσε· διὸ καὶ τὸν Κίμωνα προήγοντο ταῖς τιμαῖς ἀντίπαλον ἐν τῇ πολιτείᾳ τῷ Θεμιστοκλεῖ καθιστάντες.

CAPUT XXI.

Ἦν δὲ καὶ τοῖς συμμάχοις ἐπαχθὴς περιπλέων τε τὰς νήσους καὶ χρηματιζόμενος ἀπ' αὐτῶν· οἷα καὶ πρὸς Ἀνδρίους ἀργύριον αἰτοῦντά φησιν αὐτὸν Ἡρόδοτος εἰπεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι. Δύο γὰρ ἥκειν ἔφη θεοὺς κομίζων, Πειθὼ καὶ Βίαν· οἱ δ' ἔφασαν εἶναι καὶ παρ' αὐτοῖς θεοὺς μεγάλους δύο, Πενίαν καὶ Ἀπορίαν, ὑφ' ὧν κωλύεσθαι δοῦναι χρήματα ἐκείνῳ. Τιμοκρέων δ' ὁ Ῥόδιος μελοποιὸς ἐν ᾄσματι καθάπτεται πικρότερον τοῦ Θεμιστοκλέους, 479
ὡς ἄλλους μὲν ἐπὶ χρήμασι φυγάδας διαπραξαμένου κατελθεῖν, αὐτὸν δὲ ξένον ὄντα καὶ φίλον προεμένου δι' ἀργύριον. Λέγει δ' οὕτως·

Ἀλλ' εἰ τύγε Πανσανίαν, ἢ καὶ τύγε Ξάνθιππον
αἰνεῖς,

εἰ τῆς] *εἰ* om. Iunt.

προήγοντο] R. maluit *προςήγοντο* vel *προῆγον*: hoc recep. Cor. et Schaef.

CAPUT XXI.

Ἀνδρίους] Ald. *ἀνδρείους*.

αἰτοῦντά φησιν] vulg. *αἰτοῦντα φησίν*: correxit etiam Schaef.

παρ' αὐτοῖς] dedi c. Schaef., vulg. *αὐτοῖς*.

δοῦναι] om. Iunt.

τύγε] coniunctim scripsi c. edd. vett., vulg. *τύ γε*. — Versus ordinavi ex sententia Hermanni, quem v. in Praef. ad Epit. doctr. metr. p. XVIII.; cf. Praef.

ἢ καί] *καὶ* om. edd. vett.

ἢ τύγε Λευτυχίδαν, ἐγὼ δ' Ἀριστείδαν ἐπαινέω,
ἄνδρ' ἱερᾶν ἀπ' Ἀθανᾶν
ἐλθεῖν ἕνα λῷστον· ἐπεὶ Θεμιστοκλῆ' ἤχθαρε Λατώ,
ψεύσταν, ἄδικον, προδόταν, ὃς Τιμοκρέοντα, ξεῖνον ἐόντ',
ἀργυρίοις σκυβαλικτοῖσι πεισθεὶς, οὐ κατᾶγεν
εἰς πάτραν Ἰάλυσον,
λαβὼν δὲ τρί' ἀργυρίου τάλαντ', ἔβα πλέων εἰς ὄλεθρον,
τοὺς μὲν κατάγων ἀδίκως, τοὺς δ' ἐκδιώκων,
τοὺς δὲ καίνων, ἀργυρέων ὑπόπλεως,
Ἰσθμοῖ δὲ πανδοκεὺς γελοίως ψυχρὰ κρέα παρέχων·
οἱ δ' ἤσθιον, κεὔχοντο μὴ ὥραν Θεμιστοκλεῦς γενέσθαι.

Πολὺ δ' ἀσελγεστέρᾳ καὶ ἀναπεπταμένῃ μᾶλλον εἰς τὸν Θεμιστοκλέα κέχρηται βλασφημίᾳ μετὰ τὴν φυγὴν αὐτοῦ

ἐπαινέω] Teste Steph. legitur etiam ἐπαινέσω.

ἄνδρ'] Hermannus, vulg. ἄνδρα.

ἐπεί] Vulc. ἐπί.

Θεμιστοκλῆ'] Herm., vulg. Θεμιστοκλῆα.

ἐόντ'] Herm., vulg. ἐόντα.

ἀργυρίοις σκυβαλικτοῖσι] Herm., vulg. ἀργυρίοισι σκυβαλικοῖσι, v. Praef. — In Iunt. est βαλικοῖσι, unde Coraes T. VI. p. 479. coni.: ἀργυρίοισι βασιλικοῖσι.

πάτραν] Herm., vulg. πατρίδα.

τρί'] ita Cor. ex Bodl. 3. nec aliter Par., vulg. τρία.

δ' ἐκδιώκων] Par. δὲ ἐκδ.

καίνων] Par. Bodl. 3. Vulc. Iunt. κενῶν.

ἀργυρέων] Herm., vulg. ἀργυρίων.

Ἰσθμοῖ] Vulc. Ἰσθμοῖς.

δὲ πανδοκεύς] Herm., v. Praef., vulg. δ' ἐπανδόκευε. Par. δὲ πανδόκευε.

ψυχρά] Bodl. 3. ψύχεια.

Θεμιστοκλεῦς] Herm., vulg. Θεμιστοκλέους.

κέχρηται βλασφημίᾳ] Par. βλασφ. κέχρ. Pro βλασφημίᾳ in Iunt. est δυσφημίᾳ.

καὶ τὴν καταδίκην ὁ Τιμοκρέων ᾆσμα ποιήσας, οὗ ἐστιν ἀρχή·

Μοῦσα τοῦδε τοῦ μέλεος
κλέος ἂν Ἕλληνας τίθει,
ὡς ἐοικὸς καὶ δίκαιον.

Λέγεται δ' ὁ Τιμοκρέων ἐπὶ μηδισμῷ φυγεῖν συγκαταψη- 481
φισαμένου τοῦ Θεμιστοκλέους. Ὡς οὖν ὁ Θεμιστοκλῆς αἰτίαν ἔσχε μηδίζειν, ταῦτ' ἐποίησε πρὸς αὐτόν·

Οὐκ ἄρα Τιμοκρέων
μοῦνος, ὃς Μήδοισιν ὁρκιατομεῖ,
ἀλλ' ἐντὶ κἄλλοι δὴ πονηροί, κοὐκ ἐγὼ μόνα κόλουρις·
ἐντὶ καὶ ἄλλαι ἀλώπεκες.

CAPUT XXII.

123 Ἤδη δὲ καὶ τῶν πολιτῶν διὰ τὸ φθονεῖν ἡδέως τὰς διαβολὰς προσιεμένων ἠναγκάζετο λυπηρὸς εἶναι τῶν αὐτοῦ πράξεων ἐν τῷ δήμῳ πολλάκις μνημονεύων· καὶ πρὸς τοὺς δυσχεραίνοντας „Τί κοπιᾶτε" εἶπεν „ὑπὸ τῶν αὐ-

---

Μοῦσα] Versus ordinavi ex sententia Hermanni. V. Praef.
κλέος] om. Bodl. 3.
Οὐκ ἄρα] Versus constituit Hermannus. V. Praef.
ὃς] addidi ex emendatione Herm. V. Praef.
ὁρκιατομεῖ] dedi ex correctione Herm., v. Praef. — Cor. et Schaef. ex Anon. addicente Par. ediderunt *ὅρκια τέμνει*. Idem probavit Br. Vulg. *ὅρκια τέμοι*.
ἀλλ' ἐντί] edd. vett. *ἀλλ' ἔντι*: eodem accentu mox *ἔντι καί*.
κοὐκ] Herm., vulg. *οὐκ*.
ἄλλαι] edd. vett. *ἄλλοι*.

CAPUT XXII.

τῶν αὐτοῦ] Par. et edd. vett. *αὐτοῦ*.
μνημονεύων] est ex emendat. Br., probata R. Cor. et Schaef. vulg. *μνημονευομένων*. In Bodl. 3. *μνημονευόμεναι αἱ πρός*.

τῶν πολλάκις εὖ πάσχοντες;" Ἠνίασε δὲ τοὺς πολλοὺς καὶ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰσάμενος, ἣν Ἀριστοβούλην μὲν προςηγόρευσεν, ὡς ἄριστα τῇ πόλει καὶ τοῖς Ἕλλησι βουλευσάμενος· πλησίον δὲ τῆς οἰκίας κατεσκεύασεν ἐν
482 Μελίτῃ τὸ ἱερὸν, οὗ νῦν τὰ σώματα τῶν θανατουμένων οἱ δήμιοι προβάλλουσι καὶ τὰ ἱμάτια καὶ τοὺς βρόχους τῶν ἀπαγχομένων καὶ καθαιρεθέντων ἐκφέρουσιν. Ἔκειτο δὲ καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους εἰκόνιον ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀριστοβούλης ἔτι καθ' ἡμᾶς· καὶ φαίνεταί τις οὐ τὴν ψυχὴν μόνην, ἀλλὰ καὶ τὴν ὄψιν ἡρωϊκὸς γενόμενος. Τὸν μὲν οὖν ἐξοστρακισμὸν ἐποιήσαντο κατ' αὐτοῦ καθαιροῦντες τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ὑπεροχὴν, ὥςπερ εἰώθεσαν ἐπὶ πάντων, οὓς ᾤοντο τῇ δυνάμει βαρεῖς καὶ πρὸς ἰσότητα δημοκρατικὴν ἀσυμμέτρους εἶναι. Κόλασις γὰρ οὐκ ἦν ὁ ἐξοστρακισμὸς, ἀλλὰ παραμυθία φθόνου καὶ κουφισμὸς ἡδομένου τῷ ταπεινοῦν τοὺς ὑπερέχοντας καὶ τὴν δυςμένειαν εἰς ταύτην τὴν ἀτιμίαν ἀποπνέοντος.

CAPUT XXIII.

483 Ἐκπεσόντος δὲ τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ διατρίβοντος ἐν Ἄργει τὰ περὶ Παυσανίαν συμπεσόντα κατ' αὐτοῦ παρέσχε τοῖς ἐχθροῖς ἀφορμάς. Ὁ δὲ γραψάμενος αὐτὸν

εἰσάμενος] vulg. εἰσάμενος, corr. R.

θανατουμένων] Bodl. 3. θανουμένων.

οἱ δήμιοι] Par. Bodl. 3. Vulc. Iunt. δῆμοι. Ald. et Basil. δήμιοι οἱ (sic).

καθαιροῦντες] Teste Steph. scribitur etiam κολούοντες.

CAPUT XXIII.

κατ' αὐτοῦ] in Par. Bodl. 3. et Vulc. est ἐκείνου, quod etsi paulo insolentius videatur dictum, tamen fortasse genuinum est. — Ceterum ante κατ' R. add. καὶ, quod velim aliquando confirmetur librorum auctoritate.

προδοσίας Λεωβότης ἦν Ἀλκμέωνος Ἀγραύληθεν, ἅμα συνεπαιτιωμένων τῶν Σπαρτιατῶν. Ὁ γὰρ Παυσανίας, πράττων ἐκεῖνα δὴ τὰ περὶ τὴν προδοσίαν πρότερον μὲν ἀπεκρύπτετο τὸν Θεμιστοκλέα, καίπερ ὄντα φίλον· ὡς δ' εἶδεν ἐκπεπτωκότα τῆς πολιτείας καὶ φέροντα χαλεπῶς, ἐθάρσησεν ἐπὶ τὴν κοινωνίαν τῶν πραττομένων παρακαλεῖν, τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως ἐπιδεικνύμενος αὐτῷ καὶ παροξύνων ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὡς πονηροὺς καὶ ἀχαρίστους. Ὁ δὲ τὴν μὲν δέησιν ἀπετρίψατο τοῦ Παυσανίου καὶ τὴν κοινωνίαν ὅλως ἀπείπατο, πρὸς οὐδένα δὲ τοὺς λόγους ἐξήνεγκεν, οὐδὲ κατεμήνυσε τὴν πρᾶξιν, εἴτε παύσασθαι προςδοκῶν αὐτὸν, εἴτ' ἄλλως καταφανῆ γενέσθαι σὺν οὐδενὶ λογισμῷ πραγμάτων ἀτόπων καὶ παραβόλων 484
ὀρεγόμενον. Οὕτω δὴ τοῦ Παυσανίου θανατωθέντος ἐπιστολαί τινες ἀνευρεθεῖσαι καὶ γράμματα περὶ τούτων εἰς ὑποψίαν ἐνέβαλον τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ κατεβόων μὲν αὐτοῦ Λακεδαιμόνιοι, κατηγόρουν δ' οἱ φθονοῦντες τῶν πολιτῶν, οὐ παρόντος, ἀλλὰ διὰ γραμμάτων ἀπολογουμένου μάλιστα ταῖς προτέραις κατηγορίαις. Διαβαλλόμενος γὰρ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πρὸς τοὺς πολίτας ἔγραφεν, ὡς ἄρχειν μὲν ἀεὶ ζητῶν, ἄρχεσθαι δὲ μὴ πεφυκὼς μηδὲ βουλόμενος οὐκ ἄν ποτε βαρβάροις καὶ πολεμίοις αὐτὸν ἀποδόσθαι μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Οὐ μὴν ἀλλὰ συμπεισθεὶς ὑπὸ

Λεωβότης] Vulc. λεοβύτης.

Ἀλκμέωνος] dedi ex Iunt. cum qua fere consentit Par. exhibens ἀλκμαίωνος (ε suprascr.): v. Praef., vulg. Ἀλκμαίωνος.

καὶ τὴν κοιν.] art. om. edd. vett.

παύσασθαι] restitui ex Par. Iunt. et Ald. vulg. παύσεσθαι.

γενέσθαι] reposui ex Par. et edd. vett. vulg. γενήσεσθαι.

ἀεὶ ζητῶν] ἀεὶ om. edd. vett.

μηδὲ βουλ.] Iunt. μὴ δέ.

αὐτόν] Par. Iunt. Ald. αὑτόν.

τῶν κατηγορούντων ὁ δῆμος ἔπεμψεν ἄνδρας οἷς εἴρητο συλλαμβάνειν καὶ [ἐν]άγειν κριθησόμενον αὐτὸν ἐν τοῖς Ἕλλησιν.

CAPUT XXIV.

Προαισθόμενος δ' ἐκεῖνος εἰς Κέρκυραν διεπέρασεν, οὔσης αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν εὐεργεσίας. Γενόμενος γὰρ αὐτῶν κριτὴς πρὸς Κορινθίους ἐχόντων διαφορὰν ἔλυσε τὴν ἔχθραν εἴκοσι τάλαντα κρίνας τοὺς Κορινθίους κατα-
485 βαλεῖν καὶ Λευκάδα κοινῇ νέμειν, ἀμφοτέρων ἄποικον. Ἐκεῖθεν δ' εἰς Ἤπειρον ἔφυγε· καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων ἔῤῥιψεν αὐτὸν εἰς ἐλπίδας χαλεπὰς καὶ ἀπόρους καταφυγὼν πρὸς Ἄδμητον, ὃς βασιλεὺς μὲν ἦν Μολοττῶν, δεηθεὶς δέ τι τῶν Ἀθηναίων καὶ προπηλακισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους, ὅτ' ἤκμαζεν ἐν τῇ πολιτείᾳ, δι' ὀργῆς εἶχεν αὐτὸν ἀεὶ καὶ δῆλος ἦν, εἰ λάβοι, τιμωρησόμενος. Ἐν δὲ τῇ τότε φυγῇ μᾶλλον ὁ 124
Θεμιστοκλῆς φοβηθεὶς συγγενῆ καὶ πρόσφατον φθόνον ὀργῆς παλαιᾶς καὶ βασιλικῆς ταύτῃ φέρων ὑπέθηκεν ἑαυτὸν ἱκέτης τοῦ Ἀδμήτου καταστὰς ἴδιόν τινα καὶ παρηλλαγμένον τρόπον. Ἔχων γὰρ αὐτοῦ τὸν υἱὸν ὄντα παῖδα πρὸς τὴν ἑστίαν προσέπεσε, ταύτην μεγίστην καὶ μόνην σχεδὸν ἀναντίῤῥητον ἡγουμένων ἱκεσίαν τῶν Μολοσσῶν. Ἔνιοι μὲν οὖν Φθίαν τὴν γυναῖκα τοῦ βασιλέως λέγουσιν ὑποθέσθαι τῷ Θεμιστοκλεῖ τὸ ἱκέτευμα τοῦτο καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τὴν ἑστίαν καθίσαι μετ' αὐτοῦ, τινὲς δ' αὐτὸν

[ἐν]άγειν] Br. correxit ἀνάγειν, quod rec. R. — Cor. dedit ἄγειν, quod recep. Schaef.

CAPUT XXIV.

τῇ τότε φύγῃ] Teste Steph. legitur etiam τύχῃ.

τὸν Ἄδμητον, ὡς ἀφοσιώσαιτο πρὸς τοὺς διώκοντας τὴν
ἀνάγκην, δι᾽ ἣν οὐκ ἐκδίδωσι τὸν ἄνδρα, διαθεῖναι καὶ 486
συντραγῳδῆσαι τὴν ἱκεσίαν. Ἐκεῖ δ᾽ αὐτῷ τὴν γυναῖκα
καὶ τοὺς παῖδας ἐκκλέψας ἐκ τῶν Ἀθηνῶν Ἐπικράτης ὁ
Ἀχαρνεὺς ἀπέστειλεν, ὃν ἐπὶ τούτῳ Κίμων ὕστερον κρί-
νας ἐθανάτωσεν, ὡς ἱστορεῖ Στησίμβροτος. Εἶτ᾽ οὐκ
οἶδ᾽ ὅπως ἐπιλαθόμενος τούτων ἢ τὸν Θεμιστοκλέα ποιῶν
ἐπιλαθόμενον πλεῦσαί φησιν εἰς Σικελίαν καὶ παρ᾽ Ἱέρω-
νος αἰτεῖν τοῦ τυράννου τὴν θυγατέρα πρὸς γάμον, ὑπι-
σχνούμενον αὐτῷ τοὺς Ἕλληνας ὑπηκόους ποιήσειν, ἀπο-
στρεψαμένου δὲ τοῦ Ἱέρωνος οὕτως εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπᾶραι.

CAPUT XXV.

Ταῦτα δ᾽ οὐκ εἰκός ἐστιν οὕτω γενέσθαι. Θεόφρα-
στος γὰρ ἐν τοῖς Περὶ βασιλείας ἱστορεῖ τὸν Θεμιστοκλέα
πέμψαντος εἰς Ὀλυμπίαν Ἱέρωνος ἵππους ἀγωνιστὰς καὶ
σκηνήν τινα κατεσκευασμένην πολυτελῶς στήσαντος, εἰπεῖν
ἐν τοῖς Ἕλλησι λόγον, ὡς χρὴ τὴν σκηνὴν διαρπάσαι τοῦ
τυράννου καὶ κωλῦσαι τοὺς ἵππους ἀγωνίσασθαι. Θου-
κυδίδης δέ φησι καὶ πλεῦσαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἑτέραν κατα-
βάντα θάλασσαν ἀπὸ Πύδνης, οὐδενὸς εἰδότος ὅστις εἴη 487
τῶν πλεόντων, μέχρις οὗ πνεύματι τῆς ὁλκάδος εἰς Νά-

ἐκ τῶν Ἀθηνῶν] Bodl. 3. Iunt. Ἀθηναίων.

ὑπισχνούμενον] Ald. Basil. ὑπισχνούμενος.

ἀποστρεψαμένου] Par. Iunt. ἀποτρεψαμένου, unde R. coni. ἀποτριψαμένου, addens tamen, nullam causam esse cur a vulgata discedatur.

CAPUT XXV.

σκηνήν τινα] Iunt. σκηνὴν τινά.

κωλῦσαι] ita Schaef. vulg. κωλύσαι.

ξον καταφερομένης ὑπὸ Ἀθηναίων πολιορκουμένην τότε φοβηθεὶς ἀναδείξειεν ἑαυτὸν τῷ τε ναυκλήρῳ καὶ τῷ κυβερνήτῃ, καὶ τὰ μὲν δεόμενος, τὰ δ' ἀπειλῶν καὶ λέγων, ὅτι κατηγορήσοι καὶ καταψεύσοιτο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὡς οὐκ ἀγνοοῦντες, ἀλλὰ χρήμασι πεισθέντες ἐξ ἀρχῆς ἀναλάβοιεν αὐτὸν, οὕτως ἀναγκάσεις παραπλεῦσαι καὶ λαβέσθαι τῆς Ἀσίας. Τῶν δὲ χρημάτων αὐτῷ πολλὰ μὲν ὑπεκκλαπέντα διὰ τῶν φίλων εἰς Ἀσίαν ἔπλει, τῶν δὲ φανερῶν γενομένων καὶ συναχθέντων εἰς τὸ δημόσιον Θεόπομπος μὲν ἑκατὸν τάλαντα, Θεόφραστος δὲ ὀγδοήκοντά φησι γενέσθαι τὸ πλῆθος, οὐδὲ τριῶν ἄξια ταλάντων κεκτημένου τοῦ Θεμιστοκλέους πρὶν ἅπτεσθαι τῆς πολιτείας.

CAPUT XXVI.

Ἐπεὶ δὲ κατέπλευσεν εἰς Κύμην καὶ πολλοὺς ᾔσθετο τῶν ἐπὶ θαλάττῃ παραφυλάττοντας αὐτὸν λαβεῖν, μάλιστα δὲ τοὺς περὶ Ἐργοτέλη καὶ Πυθόδωρον (ἦν γὰρ ἡ θήρα
488 λυσιτελὴς τοῖς τὸ κερδαίνειν ἀπὸ παντὸς ἀγαπῶσι, διακοσίων ἐπικεκηρυγμένων αὐτῷ ταλάντων ὑπὸ τοῦ βασι-

---

ὑπὸ Ἀθηναίων] ab R. illatum est ὑπ' Ἀθ., quod rec. Cor. et Schaef.

ἀναδείξειεν] post h. v. vulg. adduntur vv. εἰς Νάξον, quae c. Bodl. 3. ad quem accedit Par. del. Bryan., et sic reliqui interprr. Cf. Duker. ad Thucyd. I. 137.

κατηγορήσοι] edd. vett. κατηγορήσει.

Θεόπομπος] in Bodl. 3. verba: Θεοπ. μὲν ἑκατὸν τάλαντα et δὲ post Θεόφρ. om.

δὲ ὀγδοήκ.] restitui ex Par. et edd. vett. R. de suo δ' ὀγδ. nec aliter Cor. et Schaef.

ὀγδοήκοντά φησι] vulg. ὀγδοήκοντα φησὶ, corr. Schaef.

CAPUT XXVI.

ᾔσθετο] Iunt. ᾔσθητο.

λέως), ἔφυγεν εἰς Αἰγὰς, Αἰολικὸν πολισμάτιον, ὑπὸ πάντων ἀγνοούμενος πλὴν τοῦ ξένου Νικογένους, ὃς Αἰολέων πλείστην οὐσίαν ἐκέκτητο καὶ τοῖς ἄνω δυνατοῖς γνώριμος ὑπῆρχε. Παρὰ τούτῳ κρυπτόμενος ἡμέρας ὀλίγας διέτριψεν· εἶτα μετὰ τὸ δεῖπνον ἔκ θυσίας τινὸς Ὄλβιος ὁ τῶν τέκνων τοῦ Νικογένους παιδαγωγὸς ἔκφρων γενόμενος καὶ θεοφόρητος ἀνεφώνησε μέτρῳ ταυτὶ,

Νυκτὶ φωνὴν, νυκτὶ βουλὴν, νυκτὶ τὴν νίκην δίδου.

Καὶ μετὰ ταῦτα κοιμηθεὶς ὁ Θεμιστοκλῆς ὄναρ ἔδοξεν ἰδεῖν δράκοντα κατὰ τῆς γαστρὸς αὐτοῦ περιελιττόμενον καὶ προσανέρποντα τῷ τραχήλῳ· γενόμενον δ' ἀετὸν, ὡς ἥψατο τοῦ προσώπου, περιβαλόντα τὰς πτέρυγας ἐξᾶραι καὶ κομίζειν πολλὴν ὁδὸν, εἶτα χρυσείου τινὸς κηρυκείου φανέντος, ἐπὶ τούτου στῆσαι βεβαίως αὐτὸν, ἀμηχάνου δείματος καὶ ταραχῆς ἀπαλλαγέντα. Πέμπεται γοῦν ὑπὸ τοῦ Νικογένους μηχανησαμένου τι τοιοῦτον. Τοῦ βαρβαρικοῦ γένους τὸ πολὺ καὶ μάλιστα τὸ Περσικὸν εἰς ζηλοτυπίαν τὴν περὶ τὰς γυναῖκας ἄγριον φύσει καὶ χαλεπόν ἐστιν· οὐ γὰρ μόνον τὰς γαμετὰς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρ- 483
γυρωνήτους καὶ παλλακευομένας ἰσχυρῶς παραφυλάττουσιν, ὡς ὑπὸ μηδενὸς ὁρᾶσθαι τῶν ἐκτὸς, ἀλλ' οἴκοι μὲν διαιτᾶσθαι κατακεκλεισμένας, ἐν δὲ ταῖς ὁδοιπορίαις ὑπὸ

ὑπῆρχε] inde a Br. perperam editur *ὑπῆρξε*. V. Praef.

νυκτὶ φωνήν] om. Bodl. 3.

γοῦν] Scribendum puto *δ' οὖν*.

μηχανησαμένου τι] Iunt. *μηχανησαμένου τί*.

ἀλλὰ καὶ τάς] desunt Bodl. 3.

κατακεκλεισμένας] idem praebet Par., sed ita, ut *σ* (ante —*μένας*) supra sit additum.

ἐν δὲ ταῖς] haec usque ad *περιπεφρ.* in Par. in margine adiecta sunt.

σκηνὰς κύκλῳ περιπεφραγμένας ἐπὶ τῶν ἁρμαμαξῶν ὀχεῖσθαι. Τοιαύτης τῷ Θεμιστοκλεῖ κατασκευασθείσης ἀπήνης καταδὺς ἐκομίζετο, τῶν περὶ αὐτὸν ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσι καὶ πυνθανομένοις λεγόντων, ὅτι γύναιον Ἑλληνικὸν ἄγουσιν ἀπ' Ἰωνίας πρός τινα τῶν ἐπὶ θύραις βασιλέως.

CAPUT XXVII.

Θουκυδίδης μὲν οὖν καὶ Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς ἱστοροῦσι τεθνηκότος Ξέρξου πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῷ Θεμιστοκλεῖ γενέσθαι τὴν ἔντευξιν, Ἔφορος δὲ καὶ Δείνων καὶ Κλείταρχος καὶ Ἡρακλείδης, ἔτι δ' ἄλλοι πλείονες, πρὸς αὐτὸν ἀφικέσθαι τὸν Ξέρξην. Τοῖς δὲ χρονικοῖς δοκεῖ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης συμφέρεσθαι, καίπερ οὐδ' αὐτοῖς ἀτρέμα συνταττομένοις. Ὁ δ' οὖν Θεμιστοκλῆς γενόμενος παρ' αὐτὸ τὸ δεινὸν ἐντυγχάνει πρῶτον Ἀρταβάνῳ τῷ χιλιάρχῳ λέγων, Ἕλλην μὲν εἶναι, βούλεσθαι δ' ἐντυχεῖν βασιλεῖ περὶ μεγίστων πραγμάτων, καὶ πρὸς ἃ τυγχάνει μάλιστα σπουδάζων ἐκεῖνος. Ὁ δέ φησιν „Ὦ ξένε, νόμοι διαφέρουσιν ἀνθρώπων· ἄλλα δ' ἄλλοις καλά, καλὸν δὲ πᾶσι τὰ οἰκεῖα κοσμεῖν καὶ σώζειν. Ὑμᾶς μὲν οὖν ἐλευθερίαν μάλιστα θαυμάζειν καὶ ἰσότητα λόγος, ἡμῖν δὲ πολλῶν νόμων καὶ καλῶν ὄντων κάλλιστος οὗτός ἐστι, τιμᾷν βασιλέα καὶ προσκυνεῖν εἰκόνα θεοῦ τοῦ τὰ πάντα

ἁρμαμαξῶν] Ald. ἁρμαμ.

CAPUT XXVII.

οὐδ' αὐτοῖς] R. ex coniect. edidit οὐδ' αὐτός, quod non intelligo. Idem in notis, ubi plura tentat, add.: „malim tamen in nominativo singularis numeri legi συνταττόμενος."

ἄλλα δ' ἄλλοις] δὲ ἄλλοις Basil.

τιμᾷν] sic Br. ex Iunt., vulg. τὸ τιμᾷν. Artic. Ald. quoque om.

σώζοντος. Εἰ μὲν οὖν, ἐπαινῶν τὰ ἡμέτερα, προςκυνήσεις, ἔστι σοὶ καὶ βασιλέα θεάσασθαι καὶ προςειπεῖν, εἰ δ' ἄλλο τι φρονεῖς, ἀγγέλοις ἑτέροις χρήσῃ πρὸς αὐτόν. Βασιλεῖ γὰρ οὐ πάτριον ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι μὴ προςκυνήσαντος.“ Ταῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς ἀκούσας λέγει πρὸς αὐτὸν „Ἀλλ' ἔγωγε τὴν βασιλέως, ὦ Ἀρτάβανε, φήμην καὶ δύναμιν αὐξήσων ἀφῖγμαι, καὶ αὐτός τε πείσομαι τοῖς ὑμετέροις νόμοις, ἐπεὶ θεῷ τῷ μεγαλύναντι Πέρσας οὕτω δοκεῖ, καὶ δι' ἐμὲ πλείονες τῶν νῦν βασιλέα προςκυνήσουσιν· ὥςτε τοῦτο μηδὲν ἐμποδὼν ἔστω τοῖς λόγοις, 491
οὓς βούλομαι πρὸς ἐκεῖνον εἰπεῖν.“ „Τίνα δ'“ εἶπεν ὁ Ἀρτάβανος „Ἑλλήνων ἀφῖχθαί σε φῶμεν; οὐ γὰρ ἰδιώτῃ τὴν γνώμην ἔοικας.“ Καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς „Τοῦτ' οὐκέτ' ἂν“ ἔφη „πύθοιτό τις, Ἀρτάβανε, πρότερος βασιλέως.“ Οὕτω μὲν ὁ Φανίας φησίν· ὁ δ' Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Περὶ πλούτου προςιστόρησε, διὰ γυναικὸς Ἐρετρικῆς, ἣν ὁ χιλίαρχος εἶχε, τῷ Θεμιστοκλεῖ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔντευξιν γενέσθαι καὶ σύστασιν.

CAPUT XXVIII.

Ἐπειδὴ οὖν εἰςήχθη πρὸς βασιλέα καὶ προςκυνήσας ἔστη σιωπῇ, προςτάξαντος τῷ ἑρμηνεῖ τοῦ βασιλέως ἐρωτῆσαι, τίς ἐστι, καὶ τοῦ ἑρμηνέως ἐρωτήσαντος, εἶπεν

προςκυνήσεις] Iunt. προςκυνήσης.
ἔστι σοι] Iunt. Ald. ἔστί σοι. Non opus est quod R. dedit: ἔστι καὶ σοὶ βασιλ.
ἄλλο τι] Iunt. Ald. ἄλλό τι.
φρονεῖς] Bodl. 3. φρονοίης.
Ἀρτάβανε] Vulc. Ἀρτάβαν.
μεγαλύναντι] Vulc. μεγαλύνοντι.
νῦν βασιλέα] Bodl. 3. Iunt. βασιλέων.
ἰδιώτῃ] Vulc. ἰδιώτης, quod fortasse recipiendum erat.
ἔφη] om. Vulc.

„Ἥκω σοι, βασιλεῦ, Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος ἐγὼ, φυγὰς ὑφ' Ἑλλήνων διωχθεὶς, ᾧ πολλὰ μὲν ὀφείλουσι κακὰ Πέρσαι, πλείω δὲ ἀγαθὰ κωλύσαντι τὴν δίωξιν, ὅτε τῆς Ἑλλάδος ἐν ἀσφαλεῖ γενομένης παρέσχε τὰ οἴκοι σωζόμενα χαρίσασθαί τι καὶ ὑμῖν. Ἐμοὶ μὲν οὖν πάντα πρέποντα
492 ταῖς παρούσαις συμφοραῖς ἐστι, καὶ παρεσκευασμένος ἀφῖγμαι δέξασθαί τε χάριν εὐμενῶς διαλλαττομένου καὶ παραιτεῖσθαι μνησικακοῦντος ὀργήν. Σὺ δὲ τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς μάρτυρας θέμενος ὧν εὐεργέτησα Πέρσας ἀπόχρησαι ταῖς ἐμαῖς τύχαις πρὸς ἐπίδειξιν ἀρετῆς μᾶλλον ἢ πρὸς ἀποπλήρωσιν ὀργῆς· σώσεις μὲν γὰρ ἱκέτην σὸν, ἀπολεῖς δ'
Ἑλλήνων πολέμιον [γενόμενον]." Ταῦτ' εἰπὼν ὁ Θεμι- 126
στοκλῆς ἐπεθείασε τῷ λόγῳ προςδιελθὼν τὴν ὄψιν, ἣν εἶδεν ἐν Νικογένους καὶ τὸ μάντευμα τοῦ Δωδωναίου Διὸς, ὡς κελευσθεὶς πρὸς τὸν ὁμώνυμον τοῦ θεοῦ βαδίζειν συμφρονήσειε πρὸς ἐκεῖνον ἀναπέμπεσθαι· μεγάλους γὰρ ἀμφοτέρους εἶναί τε καὶ λέγεσθαι βασιλέας. Ἀκούσας δ' ὁ Πέρσης, ἐκείνῳ μὲν οὐδὲν ἀπεκρίνατο, καίπερ θαυμάσας τὸ φρόνημα καὶ τὴν τόλμαν αὐτοῦ· μακαρίσας δὲ πρὸς τοὺς φίλους ἑαυτὸν ὡς ἐπ' εὐτυχίᾳ μεγίστῃ καὶ κατευξάμενος ἀεὶ τοῖς πολεμίοις τοιαύτας φρένας διδόναι τὸν Ἀριμάνιον, ὅπως ἐλαύνωσι τοὺς ἀρίστους ἐξ ἑαυτῶν,
493 θῦσαι τοῖς θεοῖς λέγεται καὶ πρὸς πόσιν εὐθὺς τραπέσθαι καὶ νύκτωρ ὑπὸ χαρᾶς διὰ μέσων τῶν ὕπνων βοῆσαι τρὶς „Ἔχω Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον."

CAPUT XXVIII.

δὲ ἀγαθά] R. de suo *δ' ἀγαθ.*, quod rec. Cor. Schaef.

[*γενόμενον*]] om. Bodl. 3. et edd. vett. Ego si abesset non desiderarem.

ἐν Νικογ.] Bodl. 3. *ἐκ Ν.*

μακαρίσας] dedit Br. ex Anon., rec. Cor. Schaef. Quoniam idem praebet Par. secutus sum. Vulg. *μακαρίσαι*.

CAPUT XXIX.

Ἅμα δ' ἡμέρᾳ συγκαλέσας τοὺς φίλους εἰςήγαγεν αὐτὸν μηδὲν ἐλπίζοντα χρηστὸν ἐξ ὧν ἑώρα τοὺς ἐπὶ θύραις, ὡς ἐπύθοντο τοὔνομα παρόντος αὐτοῦ, χαλεπῶς διακειμένους καὶ κακῶς λέγοντας. Ἔτι δὲ Ῥωξάνης ὁ χιλίαρχος, ὡς κατ' αὐτὸν ἦν ὁ Θεμιστοκλῆς προσιὼν, καθημένου βασιλέως καὶ τῶν ἄλλων σιωπώντων, ἀτρέμα στενάξας εἶπεν „Ὄφις Ἕλλην ὁ ποικίλος, ὁ βασιλέως σε δαίμων δεῦρο ἤγαγεν.“ Οὐ μὴν ἀλλ' εἰς ὄψιν ἐλθόντος αὐτοῦ καὶ πάλιν προςκυνήσαντος ἀσπασάμενος καὶ προςειπὼν φιλοφρόνως ὁ βασιλεὺς ἤδη μὲν ἔφησεν αὐτῷ διακόσια τάλαντα ὀφείλειν· κομίσαντα γὰρ αὐτὸν ἀπολήψεσθαι δικαίως τὸ ἐπικηρυχθὲν τῷ ἀγαγόντι. Πολλῷ δὲ πλείω τούτων ὑπισχνεῖτο καὶ παρεθάῤῥυνε καὶ λέγειν ἐκέλευε περὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἃ βούλοιτο παῤῥησιαζόμενον. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ἀπεκρίνατο, τὸν λόγον ἐοικέναι τοῦ ἀνθρώπου τοῖς ποικίλοις στρώμασιν· ὡς γὰρ ἐκεῖνα καὶ τοῦτον ἐκτεινόμενον μὲν ἐπιδείκνυσθαι τὰ εἴδη, συστελλόμενον δὲ κρύπτειν καὶ διαφθείρειν· ὅθεν αὐτῷ χρόνου 494 *δεῖν. Ἐπεὶ δ' ἡσθέντος τοῦ βασιλέως τῇ εἰκασίᾳ καὶ λαμβάνειν κελεύσαντος ἐνιαυτὸν αἰτησάμενος καὶ τὴν Περσίδα γλῶτταν ἀποχρώντως ἐκμαθὼν ἐνετύγχανε βασιλεῖ δι' αὐτοῦ, τοῖς μὲν ἐκτὸς δόξαν παρέσχε περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων διειλέχθαι, πολλῶν δὲ καινοτομουμένων περὶ*

CAPUT XXIX.

θύραις] ex emendat. R. dedi cum Cor. et Schaef., vulg. *θύρας*.

αὐτῷ διακ.] Iunt. *αὐτ.*

ἐκέλευε] ap. Br. exstat *ἐκέλευσε.*

ἡσθέντος] Iunt. *ἠσθ.*

δι' αὐτοῦ] Par. Iunt. Ald. *αὐτοῦ.*

τὴν αὐλὴν καὶ τοὺς φίλους τοῦ βασιλέως ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ φθόνον ἔσχε παρὰ τοῖς δυνατοῖς, ὡς καὶ περὶ ἐκείνων παῤῥησίᾳ χρήσασθαι πρὸς αὐτὸν ἀποτετολμηκώς. Οὐδὲν γὰρ ἦσαν αἱ τιμαὶ ταῖς τῶν ἄλλων ἐοικυῖαι ξένων, ἀλλὰ καὶ κυνηγεσίων βασιλεῖ μετέσχε καὶ τῶν οἴκοι διατριβῶν, ὥστε καὶ μητρὶ τῇ βασιλέως εἰς ὄψιν ἐλθεῖν καὶ γενέσθαι συνήθης, διακοῦσαι δὲ καὶ τῶν μαγικῶν λόγων, τοῦ βασιλέως κελεύσαντος. Ἐπειδὴ δὲ Δημάρατος ὁ Σπαρτιάτης αἰτήσασθαι δωρεὰν κελευσθεὶς ᾐτήσατο τὴν κίταριν, ὥσπερ οἱ βασιλεῖς, ἐπαράμενος εἰσελάσαι διὰ Σάρδεων, Μιθροπαύστης μὲν ἀνεψιὸς ὢν βασιλέως εἶπε τοῦ Δημαράτου τῆς χειρὸς ἁψάμενος „Αὕτη μὲν ἡ κίταρις οὐκ ἔχει ἐγκέφαλον, ὃν ἐπικαλύψει, σὺ δ' οὐκ ἔσῃ Ζεύς,
495 ἂν λάβῃς κεραυνόν·“ ἀπωσαμένου δὲ τὸν Δημάρατον ὀργῇ διὰ τὸ αἴτημα τοῦ βασιλέως καὶ δοκοῦντος ἀπαραιτήτως ἔχειν πρὸς αὐτόν, ὁ Θεμιστοκλῆς δεηθεὶς ἔπεισε καὶ διήλλαξε. Λέγεται δὲ καὶ τοὺς ὕστερον βασιλεῖς, ἐφ' ὧν μᾶλλον αἱ Περσικαὶ πράξεις ταῖς Ἑλληνικαῖς συνανεκράθησαν, ὁσάκις δεηθεῖεν ἀνδρὸς Ἕλληνος, ἐπαγγέλλεσθαι καὶ γράφειν ἕκαστον, ὡς μείζων ἔσοιτο παρ' αὐτῷ Θεμιστοκλέους. Αὐτὸν δὲ Θεμιστοκλέα φασὶν ἤδη μέγαν

ἀλλὰ καί] καὶ om. Bodl. 3.

τῇ βασιλ.] dedi ex Par., vulg. τοῦ βασ.

κίταριν] hanc formam hic et mox dedi ex Par. et edd. vett., et sic aliis locis Plutarchus: vulg. κίθαριν et mox κίθαρις. Coraes T. II. p. 443. scribendum censuit κίδαριν et κίδαρις, idque rec. Schaef.

ἂν λάβῃς] κἂν λαβ. Schaef. ex coniectura Corais.

συνανεκράθησαν] Vulc. ἀνεκράθησαν, quod non displicet.

ὁσάκις] Ald. ὁσσάκις.

φασίν] R. ex Vulc. Anon. Iunt., vulg. φησίν.

μέγαν ὄντα] ὄντα male excidit ap. solum Br. Fallitur R.

ὄντα καὶ θεραπευόμενον ὑπὸ πολλῶν λαμπρᾶς ποτε τραπέζης αὐτῷ παρατεθείσης πρὸς τοὺς παῖδας εἰπεῖν „Ὦ παῖδες, ἀπωλόμεθα ἄν, εἰ μὴ ἀπωλόμεθα.“ Πόλεις δ'
127 αὐτῷ τρεῖς μὲν οἱ πλεῖστοι δοθῆναι λέγουσιν εἰς ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ὄψον, Μαγνησίαν καὶ Λάμψακον καὶ Μυοῦντα· δύο δ' ἄλλας προστίθησιν ὁ Κυζικηνὸς Νεάνθης καὶ Φανίας, Περκώτην, καὶ Παλαίσκηψιν εἰς στρωμνὴν καὶ ἀμπεχόνην.

CAPUT XXX.

Καταβαίνοντι δ' αὐτῷ πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις
ἐπὶ θάλατταν, Πέρσης ἀνὴρ Ἐπιξύης ὄνομα σατραπεύων 496
τῆς ἄνω Φρυγίας ἐπεβούλευσε παρεσκευακὼς ἔκπαλαι Πισίδας ἀποκτενοῦντας, ὅταν ἐν τῇ καλουμένῃ πόλει Λεοντοκεφάλῳ γενόμενος καταυλισθῇ. Τῷ δὲ λέγεται καθεύδοντι μεσημβρίας τὴν Μητέρα τῶν θεῶν ὄναρ φανεῖσαν εἰπεῖν „Ὦ Θεμιστόκλεις, ὑστέρει κεφαλῆς λεόντων, ἵνα μὴ λέοντι περιπέσῃς. Ἐγὼ δὲ ἀντὶ τούτου σε αἰτῶ θεράπαιναν Μνησιπτολέμαν.“ Διαταραχθεὶς οὖν ὁ Θεμιστοκλῆς προσευξάμενος τῇ θεῷ τὴν μὲν λεωφόρον ἀφῆκεν, ἑτέρᾳ δὲ περιελθὼν καὶ παραλλάξας τὸν τόπον ἐκεῖνον

λαμπρᾶς ποτε] λαμπρᾶς ποτὲ Iunt. Ald.
τραπέζης αὐτῷ] αὐτῷ addidi ex Par.
ἀπωλόμεθα ἄν] sine auctoritate R. ἀπωλόμεθ' ἄν, quod rec. Cor. Schaef.
δ' αὐτῷ] Iunt. δ' αὐτῷ.
Λάμψακον] λάψακον Iunt.
Μυοῦντα] Par. ἀμυοῦντα.
Κυζικηνός] Iunt. Ald. κυζηνικός.

CAPUT XXX.

Λεοντοκεφάλῳ] Par. λεοντοκ√ελώ (sic).
δὲ ἀντί] R. de suo δ' ἀντὶ, quod rec. Cor. et Schaef.

ἤδη νυκτὸς οὔσης κατηυλίσατο. Τῶν δὲ τὴν σκηνὴν κομιζόντων ὑποζυγίων ἑνὸς εἰς ποταμὸν ἐμπεσόντος, οἱ τοῦ Θεμιστοκλέους οἰκέται τὰς αὐλαίας διαβρόχους γενομένας ἐκπετάσαντες ἀνέψυχον· οἱ δὲ Πισίδαι τὰ ξίφη λαβόντες ἐν τούτῳ προςεφέροντο καὶ τὰ ψυχόμενα πρὸς τὴν σελήνην οὐκ ἀκριβῶς ἰδόντες, ᾠήθησαν εἶναι τὴν σκηνὴν τὴν Θεμιστοκλέους κἀκεῖνον ἔνδον εὑρήσειν ἀναπαυόμενον. Ὡς δ' ἐγγὺς γενόμενοι τὴν αὐλαίαν ἀνέστελλον, ἐπιπίπτουσιν αὐτοῖς οἱ παραφυλάσσοντες καὶ συλλαμβάνουσι.
497 Διαφυγὼν δὲ τὸν κίνδυνον οὕτω καὶ θαυμάσας τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θεοῦ ναὸν κατεσκεύασεν ἐν Μαγνησίᾳ Δινδυμένης καὶ τὴν θυγατέρα Μνησιπτολέμαν ἱέρειαν ἀπέδειξεν.

CAPUT XXXI.

Ὡς δ' ἦλθεν εἰς Σάρδεις καὶ σχολὴν ἄγων ἐθεάσατο τῶν ἱερῶν τὴν κατασκευὴν καὶ τῶν ἀναθημάτων τὸ πλῆθος, εἶδε δὲ καὶ ἐν Μητρὸς ἱερῷ τὴν καλουμένην ὑδροφόρον κόρην, χαλκῆν, μέγεθος δίπηχυν, ἣν αὐτὸς, ὅτε τῶν Ἀθήνησιν ὑδάτων ἐπιστάτης ἦν, εὑρὼν τοὺς ὑφῃρημένους τὸ ὕδωρ καὶ παροχετεύσαντας ἀνέθηκεν ἐκ τῆς

εἰς ποταμὸν] vulg. εἰς τὸν ποτ.; art. suspectus erat R., deletus est a Cor. et Schaef. c. Bodl. 3. Iunt. et Ald. Om. etiam Par.

κατεσκεύασεν] Ald. κατασκεύασεν.

Δινδυμένης] Par. δινδυμίνης.

CAPUT XXXI.

εἶδε δέ] δὲ addidi c. Schaef. ex coniect. Cor., quem vid. in addendis T. I. p. 480. Idem exstabat in Par., sed erasum est.

ἐπιστ. ἦν] ita Steph., quem sequuntur Cor. et Schaef., vulg. ὢν ἦν legit etiam Amiot. Br. pro ὅτε corr. ποτε, R. scripsit: ἐν δὲ καὶ ἐν Μητρὸς — ἣν αὐτὸς, ἔτι τῶν Ἀθ. ὑδ. ἐπιστ. ὤν.

ζημίας ποιησάμενος, εἴτε δὴ παθών τι πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ ἀναθήματος εἴτε βουλόμενος ἐνδείξασθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσην ἔχει τιμὴν καὶ δύναμιν ἐν τοῖς βασιλέως πράγμασι, λόγον τῷ Λυδίας σατράπῃ προςήνεγκεν αἰτούμενος ἀποστεῖλαι τὴν κόρην εἰς τὰς Ἀθήνας. Χαλεπαίνοντος δὲ τοῦ βαρβάρου καὶ βασιλεῖ γράψειν φήσαντος ἐπιστολὴν, φοβηθεὶς ὁ Θεμιστοκλῆς εἰς τὴν γυναικωνῖτιν κατέφυγε καὶ τὰς παλλακίδας αὐτοῦ θεραπεύσας χρήμασιν ἐκεῖνόν τε κατεπράϋνε τῆς ὀργῆς καὶ πρὸς τὰ ἄλλα παρεῖ- 498
χεν ἑαυτὸν εὐλαβέστερον, ἤδη καὶ τὸν φθόνον τῶν βαρβάρων δεδοικώς. Οὐ γὰρ πλανώμενος περὶ τὴν Ἀσίαν, ὥς φησι Θεόπομπος, ἀλλ' ἐν Μαγνησίᾳ μὲν οἰκῶν, καρπούμενος δὲ δωρεὰς μεγάλας καὶ τιμώμενος ὅμοια Περσῶν τοῖς ἀρίστοις ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀδεῶς διῆγεν, οὐ πάνυ τι τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασι προςέχοντος βασιλέως ὑπ' ἀσχολιῶν περὶ τὰς ἄνω πράξεις. Ὡς δ' Αἴγυπτός τε ἀφισταμένη βοηθούντων Ἀθηναίων καὶ τριήρεις Ἑλληνικαὶ μέχρι Κύπρου καὶ Κιλικίας ἀναπλεύσασαι καὶ Κίμων θαλαττοκρατῶν ἐπέστρεψεν αὐτὸν ἀντεπιχειρεῖν τοῖς Ἕλλησι καὶ κωλύειν αὐξανομένους ἐπ' αὐτὸν, ἤδη δὲ καὶ δυνάμεις ἐκινοῦντο καὶ στρατηγοὶ διεπέμποντο καὶ κατέβαινον εἰς Μαγνησίαν ἀγγελίαι πρὸς Θεμιστοκλέα, τῶν Ἑλληνι-

---

εἴτε δή] vv. εἴτε δὴ — ἀναθήματος om. Bodl. 3.
τὴν κόρην] art. edd. vett. om.
ἐκεῖνόν τε] Iunt. ἐκεῖνον τέ.
τὰ ἄλλα] Bodl. 3. τ' ἄλλα, quod rec. R.
πάνυ τι] Bodl. 3. πάνυ τοι. Iunt. πάνυ τί.
βασιλέως] vulg. τοῦ βασ., art. del. c. Par.
Αἴγυπτός τε ἀφ.] nuperi editores c. R. τ' ἀφ. nulla auctoritate.
θαλαττοκρατῶν] Par., vulg. θαλασσοκρ.
ἐπέστρεψεν] R. cum Iunt. ἐπέτρεψεν. Coraes T. I. p. 480. et T. VI. p. 480. corrigit ἐπέστρεψαν.
πρὸς Θεμ.] πρὸς τὸν Θ. Vulc.

κῶν ἐξάπτεσθαι κελεύοντος βασιλέως καὶ βεβαιοῦν τὰς ὑποσχέσεις, οὔτε δι' ὀργήν τινα παροξυνθεὶς κατὰ τῶν πολιτῶν οὔτε ἐπαρθεὶς τιμῇ τοσαύτῃ καὶ δυνάμει πρὸς τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἴσως μὲν οὐκ ἐφικτὸν ἡγούμενος τὸ
499 ἔργον, ἄλλως τε μεγάλους τῆς Ἑλλάδος ἐχούσης στρατη- 128
γοὺς τότε καὶ Κίμωνος ὑπερφυῶς εὐημεροῦντος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς, τὸ δὲ πλεῖστον αἰδοῖ τῆς τε δόξης τῶν πράξεων ἑαυτοῦ καὶ τῶν τροπαίων ἐκείνων ἄριστα βουλευσάμενος ἐπιθεῖναι τῷ βίῳ τὴν τελευτὴν πρέπουσαν, ἔθυσε τοῖς θεοῖς καὶ τοὺς φίλους συναγαγὼν καὶ δεξιωσάμενος, ὡς μὲν ὁ πολὺς λόγος, αἷμα ταύρειον πιών, ὡς δ' ἔνιοι, φάρμακον ἐφήμερον προσενεγκάμενος, ἐν Μαγνησίᾳ κατέστρεψε, πέντε πρὸς τοῖς ἑξήκοντα βεβιωκὼς ἔτη, καὶ τὰ πλεῖστα τούτων ἐν πολιτείαις καὶ ἡγεμονίαις. Τὴν δ' αἰτίαν τοῦ θανάτου καὶ τὸν τρόπον πυθόμενον βασιλέα λέγουσιν ἔτι μᾶλλον θαυμάσαι τὸν ἄνδρα καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ οἰκείοις χρώμενον διατελεῖν φιλανθρώπως.

CAPUT XXXII.

Ἀπέλιπε δὲ Θεμιστοκλῆς παῖδας ἐκ μὲν Ἀρχίππης τῆς Λυσάνδρου τοῦ Ἀλωπεκῆθεν Ἀρχέπτολιν καὶ Πολύευκτον καὶ Κλεόφαντον· οὗ καὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος ὡς ἱππέως
500 ἀρίστου, τἄλλα δ' οὐδενὸς ἀξίου γενομένου μνημονεύει.

οὔτε ἐπαρθ.] reposui ex edd. vett.; R. de suo οὔτ' ἐπ. et sic Cor. et Schaef.

ἄλλως τε] R. maluit ἄλλως τε καί. Placet quod Schaef. dedit ἄλλους τε.

Ἑλληνικοῖς] Teste Steph. legitur etiam πολεμικοῖς. Neutrum agnoscit Amiot.

τροπαίων] Par. Bodl. 3. τρόπων. Iunt. τρόπων ἐκείνω.

ὡς δ' ἔνιοι] Iunt. ὧς δ' ἔνιοι.

Τῶν δὲ πρεσβυτάτων Νεοκλῆς μὲν ἔτι παῖς ὑφ' ἵππου δηχθεὶς ἀπέθανε, Διοκλέα δὲ Λύσανδρος ὁ πάππος υἱὸν ἐποιήσατο. Θυγατέρας δὲ πλείους ἔσχεν, ὧν Μνησιπτολέμαν μὲν ἐκ τῆς ἐπιγαμηθείσης γενομένην Ἀρχέπτολις ὁ ἀδελφὸς οὐκ ὢν ὁμομήτριος ἔγημεν, Ἰταλίαν δὲ Πανθείδης ὁ Χῖος, Σύβαριν δὲ Νικομήδης Ἀθηναῖος· Νικομάχην δὲ Φρασικλῆς ὁ ἀδελφιδοῦς Θεμιστοκλέους ἤδη τετελευτηκότος ἐκείνου πλεύσας εἰς Μαγνησίαν ἔλαβε παρὰ τῶν ἀδελφῶν, νεωτάτην δὲ πάντων τῶν τέκνων Ἀσίαν ἔθρεψε. Καὶ τάφον μὲν αὐτοῦ λαμπρὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ Μάγνητες ἔχουσι· περὶ δὲ τῶν λειψάνων οὔτ' Ἀνδοκίδῃ προσέχειν ἄξιον ἐν τῷ Πρὸς τοὺς ἑταίρους λέγοντι, φωράσαντας τὰ λείψανα διαῤῥῖψαι τοὺς Ἀθηναίους (ψεύδεται γὰρ ἐπὶ τὸν δῆμον παροξύνων τοὺς ὀλιγαρχικούς), ὅ τε Φύλαρχος, ὥςπερ ἐν τραγῳδίᾳ τῇ ἱστορίᾳ μονονοὺ μηχανὴν ἄρας καὶ προαγαγὼν Νεοκλέα τινὰ καὶ Δημόπολιν, υἱοὺς Θεμιστοκλέους, ἀγῶνα βούλεται κινεῖν καὶ πάθος, ὃ οὐδ' ἂν ὁ τυχὼν ἀγνοήσειεν ὅτι πέπλασται. Διόδωρος δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τοῖς Περὶ τῶν μνημάτων 501
εἴρηκεν, ὡς ὑπονοῶν μᾶλλον ἢ γινώσκων, ὅτι περὶ τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν Ἄλκιμον ἀκρω-

---

CAPUT XXXII.

παῖς] vulg. additur ὢν: del. c. Par. Bodl. 3. et edd. vett.
ἀπέθανε] Par. ἀπέθανεν.
γενομένην] Iunt. γενομένη.
Πανθείδης] Par. πανθοίδης.
Νικομήδης] Steph. annotat legi etiam Νικόδημος.
Νικομάχην] Vulc. Νεομάχην: eandem lectionem annotavit Steph.
Φρασικλῆς] Amiot. Phasicles.
ἀδελφιδοῦς] legi etiam ἀδελφὸς auctor est Steph.
ἐν τῷ πρός] ἐν add. Br. ex Bodl. 3. et edd. vett., et sic Par.
διαῤῥῖψαι] vulg. διαῤῥίψαι, corr. Schaef.
Νεοκλέα] Bodl. 3. Νικοκλέα. Eadem varietas erat supra c. I. in.

τηρίου πρόκειταί τις οἷον ἀγκὼν, καὶ κάμψαντι τοῦτον ἐντὸς, ᾗ τὸ ὑπεύδιον τῆς θαλάττης, κρηπίς ἐστιν εὐμεγέθης καὶ τὸ περὶ αὐτὴν βωμοειδὲς τάφος τοῦ Θεμιστοκλέους. Οἴεται δὲ καὶ Πλάτωνα τὸν κωμικὸν αὐτῷ μαρτυρεῖν ἐν τούτοις·

Ὁ σὸς δὲ τύμβος ἐν καλῷ κεχωσμένος
Τοῖς ἐμπόροις πρόσρησις ἔσται πανταχοῦ
Τούς τ' ἐκπλέοντας εἰςπλέοντάς τ' ὄψεται
Χὠπόταν ἅμιλλα τῶν νεῶν θεάσεται.

Τοῖς δ' ἀπὸ γένους τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τιμαί τινες ἐν Μαγνησίᾳ φυλαττόμεναι μέχρι τῶν ἡμετέρων χρόνων ἦσαν, ἃς ἐκαρποῦτο Θεμιστοκλῆς Ἀθηναῖος, ἡμέτερος συνήθης καὶ φίλος παρ' Ἀμμωνίῳ τῷ φιλοσόφῳ γενόμενος.

περὶ αὐτήν] ἐπ' αὐτῇ corr. Cor. adstipulante Amiot.
ὁ σός] Iunt. ὁδός.
καλῷ] Bodl. 3. χαλκῷ.
τούς τ' ἐκπλ.] Iunt. τούς τ' ἐκπλ. ὄψεται κ' εἰςπλέοντας.
εἰςπλ. τ' ὄψεται] Par. ὄψεται κ' ἐκπλέοντας. Bodl. 3. κ' εἰςπλέοντας ὄψεται. Ald. εἰςπλ. τε ὄψεται.
χὠπόταν] ded. Br. ex Bodl. 3. et Iunt., et sic Par., vulg. χὠπότε.
ἅμιλλα] ἅμιλλ' ᾖ Porsonus Adversar. p. 265. Non assentior.

Corrigenda.

Pag. 8 lin. ult. littera *p* in nomine *Diphilidis* prelo absumpta est.
— 18 lin. 3 a fin. leg. Bodl. 3.
— 36 lin. 4 leg. Ἕλλανας.